

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD
Nr. 48
Gruodžio-Dec. 1, 1955
Cleveland, Ohio

Iš Stockholmo padangės

TADAS BRASTA

ŠVEDŲ NUOMONĖ APIE ŽENEVO DVASIOS IŠGARAVIMĄ

Lapkričio 17 d. radijo komentatorius turbūt bus suglaudęs daugumos spaudos nuomonę žodžiais: "Vakarų valstybės nepanorėjo mokėti Kremliui kainos Ženevos dvasios praktiniam įgyvendinimui, kuri reikštų atsakymą nuo Atlanto pakto ir Vakarų Vokietijos neišvengiamą sukomunizavimą. Keturių užsienio reikalų ministrų konferencija reiškia visišką fiasko. Diplomatinis santykius su Bona užmezgus duos tai dabar Maskvai galimybės veikti į Vakarų Vokietiją betarpiu, ją visaip gundyti ir vilioti. Iš kitos pusės, aiškiai atsakydama nuo pravedimo demokratinį rinkimų visose Vokietijoje, Maskva atidengė savo kortas ir davė Vakarų valstybių vyriausybėms puikios propagandinės medžiagos. Šaltas karas turės tęstis toliau."

GENEROLAS ANDERS STOCKHOLME

Sekmadienį, lapkričio 13-tą, Lenkų Karių Draugijos švedijos skyrius surengė Stockholme savo vėliavos pašventinimo iškilnes. Buvo pakviesti Baltijos valstybių organizacijų, taigi ir lietuvių atstovai, o taip pat išėję — čekų, vengrų, rumunų ir bulgarų.

Lenkų vyriausiuoju svečiu buvo iš Londono atskridęs generolas W. Anders. Žmonių buvo prisirinkusi Strand Hotelio didžioji salė pilnutėlė. Bet ir lenkų švedijoje yra netoli dviejų tūkstančių. Nuo lietuvių buvo Ignas J. Šeinius ir pulkininkas Urbonas.

Savo kalba į susirinkusius generolas Anders pasirodė esąs inteligentiškas ir atsargus vyras ir visai neblogas oratorius. Pasakojo, kodėl jis su savo kariuomene anais Stalingrado apgulos metais pasitraukė iš sovietų. Bolševikams esant karu per daug užimtiems, tai buvusi vienintelė proga. Jis buvo įsitikinęs, kad iš bolševikų nieko kito kaip tik blogo buvo galima lenkų tautai laukti, ir kad tikros pagalbos Lenkijos laisvei atgauti buvo galima laukti tik iš Vakarų pusės, todėl jis ten ir veržėsi. Deja, lig šiol ne viskas taip išėjo, kaip tikėtasi. Iš kitos pusės Sovietų Sąjungoj jokių būdu nebuvę galima likti. Būdamas ten jis įsitikino, kad bolševikai visais žmoniškumo žymes pas save išnaikino. Jų kalinami lenkai jį raginę pasisteng-

Beveik po dviejų nebuvimo mėnesių Prancūzija sugrįžta į Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos dešimtosios sesijos pabaigą. Manoma, kad sesija savo darbų užbaigs apie gruodžio mėn. 10 d.

Kaip Prancūzija išėjo dėl Alžyro klausimo įnešimo į sesijos darbotvarkę, taip ji ir sugrįžta, tą klausimą iš darbotvarkės išėmus ir nutarus jo nesvarstyti šios sesijos metu. Tačiau tai dar bloko tautos, ir dabar visi šešiasdešimt narių vieningai sutiko išmesti, negali patekti į sesijos darbų planą kitos ar sekančios sesijos metu. Gana to, kad dabar nutarta, jog bent šiuo metu tą klausimą svarstyti netinka, atseit, reikės laukti "labiau tinkamo" momento, kaip sakoma rezoliucijoje.

Indijos iniciatyva

Tą rezoliuciją išimti Alžyro klausimą iš darbotvarkės pasiūlė Indijos delegatas Krishna Menon, kuris, kaip jau diplomatu pasaulyje buvo žinoma, jau vos prancūzams išėjus bandė surasti būdų ne tiek susidariusiai nepatogiai padėčiai pataisyti, kiek pasireikšti. Mat, šitas Indijos diplomatas Jungtinėse Tautose jau tuo pasižymėjęs, kad jis vis imasi iniciatyvos delegacijas sutalkinti, kai tik tarp jų atsiranda nesutikimai kuriais nors klausimais. Galima prisiminti ta proga jo siūlytas rezoliucijas ir darytas pastangas sutalkyti abidvi Korėjas, Indokinijas ir t.t.

Krishna Menon, kuris diplomatu tarpe yra žinomas ne tik savo piktą liežuviu prieš vakariečius, ypač JAV, bet ir šitokia savo mediatoriaus veikla, turėjo

ti išglebėti iš sovietų kiek galima daugiau lenkų ir nuvesti visam pasauliui, kas ten tikrumoje dedasi.

Generolas Anders ragino savo tautiečius nepamiršti savo gražaus krašto, lenkų tautos praeities, jos garbingų vyrų, bet taip pat nepamiršti ir paartų klaidų. Stengtis ateityje jų išvengti, o bent daryti kuo mažiau. Pirminė savo tautiečiams Krakuvą, Warszawą, Gdanską, Vilniaus, net ir Lwovo neužsiminė. Pareiškė jis gilią užuojautą Baltijos valstybėms ir tautoms, kurios kenčiančios tiek pat kaip ir Lenkija.

Prancūzija sugrįžta

SALOMEJA NARKELIONAITE

nemažai pasidaruoti, ligi jis gavo arabų vaslybių sutikimą, tai jo rezoliucijai.

Arabai paprastai balsuoja kartu su Indija, ir Indija eina su arabais, bet šituo atveju buvo gana savotiškas dalykas: Indija jieškojo kelių numaldyti arabus nors vienai ir tai jau besibai-giančiai sesijai.

Vienbalsis sprendimas

Žinoma, jis arabų pritarimą laimėjo. Ir arabai, kalbėdami pilnates posėdyje, kuris lapkričio 25 d. nusprendė išimti Alžyro klausimą iš darbotvarkės, pripažino, kad Prancūzija yra Jungtinėms Tautoms reikalinga ir todėl tik jie tokias nuolaidas darę. Tačiau ta pačia proga jie pabrėžė, kad tai dar jų neatpalaiduoja nuo jų įsipareigojimų ginti arabų reikalus Alžyre, kurį Prancūzija laiko savo metropolijos dalimi ir todėl tvirtina, kad tokio klausimo statymas darbotvarkėn yra iš viso kišimasis į jos vidaus reikalus ir pažeidimas jos suvereniteto.

Kai rugsėjo 30 d. Prancūzijos užsienio reikalų ministras Pinay išsivedė savo delegaciją iš Generalinės Asamblėjos pilnates posėdžio, jis ir pasakė, kad toks Asamblėjos nutarimas (jis praėjo tik vieno balso dauguma 28-27) yra JT Chartos pažeidimas.

Ir nuo to laiko Jungtinėse Tautose, ne tik posėdžiuose, kuriuose prancūzams priklausiančios kėdės vis buvo tuščios, bet ir užkulisuose buvo pasigendama Prancūzijos. Ji gi, kaip žinia, čia yra viena penkių, kurie Saugumo Taryboje turi veto teisę. Tačiau šitos progos prancūzai nepažiojo. Atsaukę savo delegaciją, jie vistiek laikė atstovą Saugumo Taryboje, o taipgi leido ir savo nuolatiniam atstovui Nusiginklavimo Komisijoje Jules Moch dalyvauti komisijos posėdžiuose, aiškindami, kad ji esanti ne paprasta sesijos komisija.

Per tuos du mėnesius nemažai nuveikta, siekiant, kad Prancūzija garbingai galėtų sugrįžti į asamblėją. Žinia, Prancūzija to tik ir laukė. Kaip Jungtinėse Tautose buvo pranešta, Prancūzijoje jų užs. reik. ministras Pinay su pasitenkinimu pareiškė, kad tuoj pat išvyksta į New Yorką toliau dalyvauti JT darboose. Gi tuo pačiu laiku iš Alžyro ateinančiomis žiniomis, ten (Perkelta į 3 psl.)

Clevelande žiema. Normaliais metais to laiko temperatūra būdavo 37 laipsniai. Laikraščiui išeinant temperatūra buvo nukritusi iki 6 laipsnių.

Jei vakarai nesitenkins kalbomis

(Mūsų bendradarbio Šveicarijoje)

Antrosios Ženevos konferencijos rezultatai skaitytojams jau yra žinomi: ji pasibaigė be rezultatų.

Jos darbų tvarkoje buvo keturi klausimai: 1. Vokietijos apsi-jungimas. 2. Europos saugumas. 3. Nusiginklavimas ir 4. Kontaktai tarp Vakarų ir Rytų. Nė vienu tų klausimų nepadaryta jokios pažangos. Tokiomis aplinkybėmis nenuostabu, kad konferencijos pabaigoje išleistasis komunikatas pasižymi nepaprastu trumpumu. Jame konstatuojama, kad konferencijos dalyviai "plačiai ir atvirai" išdiskutavo klausimus ir nutarė apie tai pranešti savo atitinkamos vyriausybės galvai. Gal didžiausia staigmena buvo ta, kad nenusistatyta būsimosios konferencijos data. Savaime buvo laukiama, kad nei viena pusė nenorės sudaryti įspū-džio, jog derybos iš viso nutrūks-ta. Galutinysis komunikatas irgi nepasako, kad ateityje konferencijų jau nebebus. Jame pranešama, kad tolimesnė diskusijų eigą nustatys valstybės galvos diplomatinio keliu.

Tuo prisipažinimu norima pasakyti, kad nauja konferencija susirinks tikrai tuo atveju, jeigu vakarų ir rytų diplomatiniai atstovai tinkamai paruošė dirvą. Kitais žodžiaisariant, iš anksto reikės turėti garantijų, kad, pav., sovietai tais klausimais, kurie buvo darbų tvarkoje, pakais savo nuomonę ir bus linkę derybas pradėti naujais pagrindais. Vakarų demokratijų užsienio reikalų ministrai nėra linkę vėl važiuoti naujon konferencijon ir klausytis jau seniai žinomų Molotovo argumentų.

Ar sovietai savo nusistatymą pakais ir ar artimiausiu laiku galės susirinkti nauja konferencija, tegalima tikrai spėlioti. Yra daugiau pagrindo manyti, kad Maskva lošia ilgų distancijų žaidimą. Negalėdama sutikti su laisvų rinkimų principu Vokietijoje, sovietų diplomatija, greičiausia, bandys kitokiomis priemonėmis eiti prie savo tikslo. Ji spekuliuoja galimumu, kad vakarų Vokietija anksčiau ar vėliau bus priversta leisti į derybas su rytų Vokietijos valdovais. Molotovas gynė nuomonę, kad Vokietijos apsiungimas esąs pačių vokiečių reikalas, tad jiems ir reikia susėsti už bendro stalo. O tuo atveju sovietai tikisi, kad jie sugebės ne tik apginti jų proteguojamą "Demokratinę Vokietiją", bet įkelti ją į vakarų Vokietiją. Paskutinio Ženevos konferen-

cijos posėdžio metu paaikškėjo viena maloni staigmena, būtent, Amerikos valstybės sekretoriaus Dulles priminimas, jog egzistuoja sovietų pavergtųjų tautų problema. Dulles patikslino, kodėl Molotovas bijo laisvų rinkimų Rytų Vokietijoje. Pasak Amerikos ministerio, tatau paliudija, jog Maskvoje turima baimė dėl padėties Rytų Europoje. Jeigu per laisvus rinkimus būtų nušluotą sovietinis režimas Rytų Vokietijoje, tai tuo labiau jis neatsilaikytų kitose Rytų Europos valstybėse. Nors Rytų Europos valstybių likimas nebuvo įtrauktas į darbų tvarką, nes Maskva tam pasipriešino, bet iš Molotovo laikysenos matyti, kiek jis turi baimės, kad laisvi rinkimai vienoje vietoje "neužkrėstų" kitų Rytų Europos valstybių.

Tenka pasidžiaugti, kad Amerikos valstybės sekretorius ir antrosios konferencijos metu prisiminė pavergtąsias Rytų Europos valstybes. Per pirmąją konferenciją pats prezidentas Eisenhoweris suminėjo Rytų ir Centro Europos valstybes, kurios yra sovietų užvaldytos. Dabar tą pačią temą iškėlė valstybės sekretorius Dulles. Būtų naudinga, kad lietuvių ir kitų tautų organizacijos pareikštų Amerikos vyriausybei padėką už tokį palankumą. Ženevoje buvę pavergtųjų tautų oficialiniai ir neoficialiniai atstovai visokiais būdais kalbino Amerikos ir kitų vakarų valstybių delegacijų narius, kad konferencijoje būtų prisimintas

Artimiausiu mėnesiu raida parodys, kurios "naujos jėgos" ims tarptautiniuose santykiuose viršų. Tuomet taip pat paaikškės, ar iš viso nebus prasmės šaukti naują konferenciją. Kaip bebūtų, vienas laikotarpis santykiuose su sovietais yra jau baigtas. Apie naujosios fazės raidą tegalima tikrai spėlioti.

VISAM PASAULY

• Vakarų Vokietija ilgokai dėsle duoti sutikimą, kad Sovietų Sąjungą atstovautų ambasadorius V. Zorin, kuris yra pagarsėjęs "specialistas" praveisti sukomunizavimo perversmus. Jo štabas Vakarų Vokietijoje būsiąs iš 500 asmenų.

• Sovietų Sąjungoj buvo išsprogdinta galinga vandenilio bomba. Į tai atsakydama JAV 1956 m. pavasarį Ramiajam vandenynne, prie Eniwetok, išsprogdins dar galingesnę.

• Bulganinas, viešėdamas Indijoje, pasakė kalbą, kurioje aštriais žodžiais įspėjo Azijos valstybes, kad į savo žemes neįsileistų svetimų karinių bazų. O kad sovietai baigia pagrobti visą Aziją, tas juk nesvarbu...

• Prezidentas Eisenhoweris gruodžio mėn. 20 d. grįžta gyventi į Baltuosius Rūmus Washingtone. Šios savaitės pradžioje turėjo ilgesnį pasitarimą su respublikonų partijos pirmininku Hall.

• Rusija per 30 d. Egiptui pristatė ginklų už 80 milijonų dolerių.

• Prancūzija, naudodamasi gera proga, paskutiniu metu pardavė ginklų ir Izraeliui ir Egiptui.

• Argentinos prezidentas Aramburu padarė pareiškimą, kad pagarsėjusį laikraštį La Prensa grąžina seniems savininkams, La Prensa savininkas A. Gainza Paz gyveno New Yorke ir dabar grįžta į Argentiną.

IŠRINKO NAUJĄ VLIKO VADOVYBĘ

New Yorke posėdžiaujantieji dabartinį VLIKą sudarantieji grupių atstovai išrinko naują vadovybę.

VLIKo pirmininku išrinktas Jonas Matulionis iš Kanados, nors Tėviškes Žiburiai ir buvo pranešę, kad jis griežtai atsisakęs. Jonas Matulionis yra buvęs ūkio Banko direktorium, o vokiečių okupacijos metu finansų reikalų tarėju. Nariais išrinkta prof. J. Kaminskas ir Henrikas Blazas.

Į Vykdomąją Tarybą pirmininku išrinkta Alena Devenienė. Nariais: P. Karvelis ir M. Gelžinis. Fondo valdytoju M. Krupavičius.

DIRVOS TALKA

Dirvos skaitytojų šeima, kurie atsimeina savo laikraštį su kaktuvių proga, didėja. Štai tie rėmėjai:

Ign. Stungevičius, Chicago	\$2.00
Stp. Stankus, Chicago	5.00
J. Žukauskas, Rochester	5.00
J. Povilaitis, Omaha	2.00
J. Kalėda, Toronto	2.00
Jonas Jasiukaitis, Chicago	10.00
M. Jasėnas, Brooklyn	2.00
E. Many, Roxbury	10.00
A. Liutkus, Cleveland	2.00
A. Kavaliūnas, Cleveland	2.00

Visiems aukotojams nuoširdus ačiū.

Rytų Europos likimas. Kaip matome, Dulles tai padarė ir tatau net dviem atvejais: konferencijos pabaigoje ir po pasimatymo su Jugoslavijos maršalu Tito.

Ar iš pagarsėjusios "Ženevos dvasios" po antrosios konferencijos dar kas pasiliko? Ar ji visiškai išgaravo? Konferencijos dalyviai, nors ir labai santūriai, pakartotinai išsitarė, kad pats susitikimas buvęs vis dėlto naudingas. Britų užsienio reikalų ministeris Macmillan reikė įsitikinimą, kad bolševizmo valdomose kraštuose ėmusios reikštis "naujos jėgos", kurių nebūsią galima pašalinti. Ar toks optimizmas yra pagrįstas, sunku pasakyti. Esame linkę manyti, kad jeigu tokių "naujų jėgų" ir būtų, tai jos galės stipriai pasireikšti tikrai tuo atveju, jeigu vakarai nesitenkins vien kalbomis ir įtikinėjimais, bet rodys daugiau tikrovės supratimo. Kalbomis Maskvos neprivėrsi daryti nuolaidų. Tam pasiekti reikia daug svaresnių argumentų.

Artimiausiu mėnesiu raida parodys, kurios "naujos jėgos" ims tarptautiniuose santykiuose viršų. Tuomet taip pat paaikškės, ar iš viso nebus prasmės šaukti naują konferenciją. Kaip bebūtų, vienas laikotarpis santykiuose su sovietais yra jau baigtas. Apie naujosios fazės raidą tegalima tikrai spėlioti.

Į sostą sugrįžus Maroko sultonui Mohammed Ben Youssef, jį sveikina JAV ministeris Julius C. Holmes. Sultonas sėdi sosto, o vertėjas verčia sveikinimo kalbą...

DIRVA THE FIELD

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIUS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.

Telephone: HEnderson 1-6344.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879.

Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50.

Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-Jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas: HEnderson 1-6344.

Išleista Clevelande kas ketvirtadienį.

Redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Registruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą.

Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50.

Atsk. Nr. kainą 10 centų.

Šia savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Grėždamas iš New Yorko Clevelande buvo sustojęs Vilties Draugijos pirmininkas J. Bačiūnas. Ta proga įvyko pasikalbėjimas su čia esančiais Vilties Draugijos valdybos nariais (B. Gaidžiūnu ir V. Orintu) dėl Vilties Draugijos namo, kuriame įsikurusi Dirva, praplėtimo reikalų.

Kiek atsimena skaitytojai, drauge ir Vilties Draugijos nariai, į daugelį iš jų buvo kreiptasi prašant pinigines talkas Vilties Draugijos namą praplėsti, pristatant nedidelį priestatą, tinkantį įvairiems susirinkimams, pobūviams. Tam reikaliui suplaukė beveik \$3000 grynais pinigais ir \$1000 pasižadėjimu, kad pinigai bus įmokėti darba pradėjus.

Vilties Draugijos įdėtininkas V. Orintas vasaros metu paruošė visus reikalingus duomenis, kad galima būtų gauti iš miesto statybos skyriaus leidimą tokį praplėtimą vykdyti. Deja, dabartinė vieta, norimą pastatą statyti minėtiems reikalams, miesto statybos skyriaus nesutiko duoti. Prieš Vilties namus yra katalikų bažnyčia, kurios buvimas uždeda įvairius suvaržymus. Taip pat esantieji tame rajone statybos suvaržymai apkarpo iš abiejų sklypų šonų priestatą dydį. Buvo pakartotiniai kreiptis su prašymu apieiti esamus potvarkius, bet ir čia nieko nelaimėta.

Tat ir pasitarime išsiaiškinus esamą padėtį, nutarta dairytis, ar lietuviams patogioji vieta, nepasitaikys tokiems reikalams tinkantis parduodamas namas. Jei toks pasitaikys, valdyba bandys jį pirkti ir duotus pažadus įgyvendinti.

Surinkti Vilties Draugijos namo praplėtimo reikalams pinigai laikomi Superior Savings and Loan Ass'n (lietuvių banke), speciolioj sąskaitoj ir kitiems Vilties Draugijos reikalams nenaudojami.

Didžiojo Amerikos spaudojimo pirmuosius puslapiuose, rasi pranešimą, kiek dienų beliko iki Kalėdų švenčių. Atseit, laikui pasirūpink savo artimiesiems gera dovana...

Naudodamiesi ta proga ir mes norime kai ką priminti. Ypač tiems, kurie lietuvišką spausdinimą žodį tebeįsako didelių lietuvių būsenomis, jei jau ir ne svarbiausiuju palaikytoju.

Nemažai mūsų tautiečių turėjo pasilikti Vokietijoje, Austrijoje ir kituose Europos kraštuose, kur tremtinių sunku gauti įmanomesnį darbą ir pačiam sušėmą išlaikyti. Nėra jau kalbos, kad jis iš savo skurdo skatų galeit laikraštį užsisakyti, nors jo ir labai norėtų. Atsiminkim tokius pasilikusius, padarykim jiems malonumą, užsakykim visiems 1956 metams Dirvą. Ji šia proga, užsakant artimiesiems ar pažįstamiems į kitus kraštus, metams kaštuoja tik \$5.00. Daro nuolaidą leidėjai, padraykit darą ir jūs!

Neužmirškite savo artimųjų ir čia pat, jūsų pašonėje, kurie nuo lietuviško laikraščio kiek nutole

ar pradeda nutolti. Kam reikia, gal ir tikslinga laikraštį užsakyti, bet nemažiau geras darbas bus padarytas, kad bus priminta ir patarta Dirvą užsisakyti. Mes kviečiame Jus į knygnešių talką ir už ją iš anksto dėkojame.

Mes taip pat dėkome visiems tiems, kurie nelaukdami mūsų specialaus pranešimo, metams baigiantis, atnaujins metinę prenumeratą. Ir dar labiau ačiū, jei tai padarysit dabar, kada dar paštas neužverstas kalėdiniais laiškais ir siuntiniais.

SPORTAS

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

6-JŲ Š. AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTINIŲ ŽAIDYNIŲ I-JO RATO

PRANEŠIMAS NR. 1

1. Š. Amerikos Lietuvių FASK-to nutarimu, 6-jų Š. Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių I-jo rato varžybos yra pavesta praveisti Vidurinių Vakarų Sporto Apygardai, 1956 m. vasario 4-5 d. Chicagoje.

2. Atitinkamai susitarus, Vid. Vakarų Sporto Apygardos K-tas šiu žaidynių vykdymą paveda Chicago Lietuvių Sporto Klubui Neriui.

3. Žaidynių programoje bus: krepšinis vyrams, moterims ir jauniems, tinklinis vyrams ir moterims, stalo tenisas vyrams (komand., vienetas ir dvejetas), stalo tenisas moterims (komandinis, vienetas ir dvejetas), stalo teniso mišrus dvejetas, stalo tenisas jauniems ir mergaitėms (tik vienetai) ir šachmatai.

4. Jaunių ir mergaičių gimimo datų ribos: krepšinyje — 1937 m. sausio 1 d.; stalo tenise — 1938 m. sausio 1 d. (Pagal lietuvių sportinio priauglio klasifikacijos nustatus).

5. Žaidynėse gali dalyvauti visi Š. Amerikos Lietuvių FASK-te registruoti sportininkai, neprisižengę mėgėjų sportinės drausmės nuostatom.

6. Tolimesnės informacijos bus artimiausioje ateityje skelbiamas spaudoje bei išsiuntinėjamos visiems Š. Amerikos Lietuvių sportininkams vienetams. Re-

• Juozas Bačiūnas, su poniu, grįždami iš New Yorko į Tabor Farmą, buvo sustoję Clevelande. Čia su Vilties Dr-jos valdybos nariais aptarė aktualiuosius reikalus.

• Vasario 16 gimnazijoje šiuo metu mokosi ne 110 mokinių, kaip anksčiau buvo rašyta, bet 158.

• Paryžiuje mirė Dr. Elmer Balogh, buvęs teisės profesorius Kauno ir Johannisburgo universitetuose, lyginamosios teisės akademijos generalinis sekretorius. Vytauto D. universitete jis dėstė romėnų teisę.

• Religinio meno parodą numatyta surengti Chicagoje 1956 m. kovo mėn. Nemaža dailininkų jai kruopščiai ruošiasi. Įvairių aiškinimų sukėlė dail. Adomo Varono pasitraukimas iš parodai rengti komiteto. Arti meno esančių žmonių tarpe kursuoja nuomonė, kad kai kurie suinteresuotieji jau iš anksto nori pakreipti parodos rezultatus sau palankia kryptimi. Parodos premijai kun. J. Prunskis yra paskyręs \$500. Premija ar kiti interesai yra nesutarimo obuolys, parodys netolima ateitis.

• Chicago Lietuvių Taryba praneša, kad Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo (Vasario 16 d. akto) tradicinis metinis paminėjimas įvyks 1956 m. vasario 12 dieną, Chicagoje Marijos Aukštesniosios Mokyklos salėje 1 val. po piet.

• Varnas Co. prekybos b-vės (Chicagoje) naujon valdybon išrinkti: D. Adomaitis, J. Jurevičius, J. Dauparas, S. Stankus ir A. Varnas.

• ALto Vykdomojo Komiteto posėdyje Dr P. Grigaitis užsipuolė Dr. Biežį, J. Bačiūną ir A. Trečioką už jų spaudoje paskelbtą pareiškimą dėl lietuviškųjų veiksmų santykių ir veiklos. Kiti komiteto nariai jam įrodė, kad demokratinišė JAV-se jie turėjo teisę tai padaryti.

• Prie JT Aukštojo Komisaro Tremtinių Reikalams buvo sudarytas specialus fondas tremtinių

kalui esant kreiptis į apygardos K-tą, adresu: A. Bielskus, 771 E. 91st St., Cleveland 8, Ohio, arba į žaidynių vykdytojus — LSK Nerį, adresu: J. Soliūnas, 5254 So. Trumbull Ave., Chicago 32, Illinois.

Vid. Vak. S. A. K-tas

VID. VAKARŲ SPORTO APYGARDOS KOMITETO

PRANEŠIMAS NR. 20

Steigiama Vid. Vakarų Sporto Apygardos Krepšinio ir Tinklinio Lyga

Beveik visiems apygardos sporto klubams pritarus, apygardos k-tas nutarė steigti apygardos kamuolio žaidimų lygą, kurios rėmuose bus pravestos apygardinės pirmenybės iki šiol vykdytos vienkartinio turnyro formoje. Lyga apims tik vyrų krepšinį ir tinklinį. Kitų grupių kamuolio žaidimų pirmenybės bus ir toliau pravestos vienkartinio turnyro formoje (jaunių, jaunučių ir moterų krepšinio bei tinklinio). Lygos pirmenybės bus vykdomos 2 ratais, t. y. visos komandos sužais tarpusavyje po 2 kartus (viena kartą namie ir viena kartą svečiuose). Nugalėtojas išvedamas pagal laimėtų rungtynių skaičių. Lygos pirmenybės numatoma pradėti gruodžio 1 d. ir užbaigti kovo 31 d. Klubams paliekama tarpusavyje susitarti dėl paskirų rungtynių datos ir vietos.

Vid. Vak. S. A. K-tas

KAS ir KUR

įkurdinimui finansuoti. Lėšas skirsto fondo valdyba, į kurią įeina Australijos, Austrijos, Belgijos, Brazilijos, Danijos, Didž. Britanijos, Graikijos, Italijos, Izraelio, JAV, Kolumbijos, Norvegijos, Olandijos, Persijos, Prancūzijos, Šveicarijos, Turkijos, Vakarų Vokietijos, Vatikano ir Venecuelos vyriausybės atstovai. Toji valdyba pirmojo posėdžio buvo susirinkusi š. m. gegužės mėn.

1955 m. plane tremtinių įkurdinimui Vokietijoje numatyta 420.000 dolerių arba 1.755.500 DM. Didžiausia suma paskirta Austrijai — 1.400.000 dolerių arba ca. 5.933.000 DM. Graikijai paskirta 700.000 dolerių, Italijai — 280.000 dolerių, be to įvairiems kitiems uždaviniams — 1.234.000 dolerių.

1956 metais tremtinių įkurdinimui Vokietijoje yra numatyta iš fondo lėšų skirti DM 1.554.000.

• Akademinio Skautų Sąjūdžio Šalpos Fondas iš savo kuklių pajamų ir aukų remia mūsų studijuojantį jaunimą, ypatingai Vokietijoje. Fondo iždai papildyti kasmet leidžiamai Kalėdų sveikinimams su stilingais mūsų dailininkų piešiniais. Užsakydami tuos sveikinimus palaikysite akademinį jaunimą; už kiekvieną dolerį gausit 10 sveikinimų su vokais. Rašykite R. Chainauskui, 4333 So. Artesian Ave., Chicago 32, Ill.

DETROIT

KALBĖS J. J. BACIŪNAS

Tautinis Šambūris Detroite, p. p. Bačiūnams ruošia pagerbimo viešnagę. J. Bačiūnas su kitais, apkelia Europą padarys platų pranešimą Lietuvių politinė raida šių dienų kovoje už Lietuvos laisvę.

Pagerbimas įvyks: 1955 m. gruodžio mėn. 11 d., 4 val., American Ukrainian Political Club, 3464 Cicotte St., Detroit, tarp Livernois ir į pietus iš Michigan Avenue.

Organizacijų vadovybės ir nariai pasikviečia svečius ir suteikia smulkesnes informacijas.

SKAUTAI KELIAUJA

Gruodžio 3 d., šeštadienį apie pusę šimto Detroito skautų ir skautėlių vyks į Chicago, kur 6 val. vakare Lietuvių Auditorijoje stato V. Sisino vaidinimą "Džiaugsmas". Jaunosios artistės ir artistai šiam vaidinimui ruošėsi visą pusmetį, ir chigagiečių tikrai neapvils.

Pernai veikalas buvo pastatytas Detroite ir vertintas kaip vienas pačių geriausių rež. J. Pusdešrio pastatymų Detrito scenoje.

Jaunieji mūsų artistai taip pat yra pakviesti gastroliai į Clevelandą ir Toronto. Be to gruodžio 11 dieną jie tą patį vaidinimą kartoja Detroite, Holj Redesmer salėje. Detroite vaidinimo pradžia 5 val. vakare.

STUDENTŲ DAILĖS PARODA

Lietuvių Studentų Santaros suorganizuota Studentų Dailės Darbų Paroda nuo lapkričio 16 iki 23 dienos viesėjo Detroite, Wayne Universiteto patalpose. Universiteto koridoriuose plakatai kvietė šio dvidešimt tūkstančių studentų turinio universiteto studentus atsilankyti į Jaunųjų Lietuvių Dailininkų parodą. Apie parodą informavo ir universiteto studentų dienraštis, o iš meno profesorių gauta keletas gan šiltų atsiliepimų.

Parodos surengimu Detroite rūpinosi A. Iljasevičius, padedant eilei kitų santaričių. Iš Detrito paroda išvyko į Clevelandą, ir po to aplankys Chicago, Philadelphia, New Yorką, Bostoną ir kt.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Lietuvių Studentų Sąjungos Detroito skyrius 1956 Naujų Metų sutikimą rengia Tuller viešbučio salėje, miesto centre. Šokiams gros garsus Detroito džiazas.

Skani vakarienė su alučiu, likeriu ir šampanu paruošta atskirais 10 asmenų staliukais.

Detroito lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti, o kadangi vietų skaičius apribotas, prašome iš karto jas rezervuoti.

Pelnas skiriamas Vasario 16 gimnazijai.

Vietoms rezervuoti ir platesnėm informacijom gauti prašome kreiptis telefonais: UN 1-5975; VI 1-7127.

PHILADELPHIA

L. T. S-GOS SUSIRINKIMAS IR KARO INVALIDŲ REIKALAI

Lapkričio mėn. 13 d. buvo L.T. S-gos vietos skyriaus susirinkimas. Apsvarstyta daug reikalų. Įdomų pranešimą iš kelionės Europon padarė atvykę svečiai iš Newarko: p. Trečiokas, p. Trečiokienė ir p. Dilienė.

Susirinkimui užsibaigus buvo kuklios vaišės, kurių metu Karo Invalidams Remti Draugijai surinkta aukų apie 30 dol. Aukų rinkimas dar tęsiamas. Pažymėtina, kad Tautinės S-gos vietos skyrius jau keli metai iš eilės paremia karo invalidus. Reikia manyti, kad šiais metais per Karuomenės šventės minėjimus pasirodys ir kitos organizacijos, draugijos ir klubai su aukomis karo invalidams, o jų pavyzdžiu paseks kitos kolonijos ir visa Amerikos visuomenė. Argi ne gėda, kad tu keliolikos savanorių karo invalidų, kurių aukomis buvo atstatoma Nepriklausoma Lietuva, išlaikymui buvo turėtinai apie 1000 dol., už kuriuos tepajęta nupirkti 1 rankos, 2 krūtinės protezai ir 1 ortopedinis batas!

Kadėl mes nenorime palengvinti gyvenimo naštos, kuri ir sveikiems nėra lengva, o ką bekalbėti apie tuos, kurie yra praradę daugiau kaip 50% darbingumo?

Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų Draugija kreipiasi į visus lietuvių paremti aukomis karo invalidus, ypač invalidus gyvenančius Vokietijoje. Aukas siųsti Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų Draugijai: pirm. A. Elgelis, 629 Bristol St., Philadelphia 40, Pa.

PARENGIMAI IR SUSIRINKIMAI

Lapkričio mėn. 26 d. 5 val. 30 min. Šv. Andriejaus parapijos salėje įvyko Balso vakarienė ir pobūvis.

Gruodžio mėn. 3 d. tos pat parapijos salės patalpose įvyks karuomenės šventės minėjimas, o gruodžio 4 d. Bendruomenės susirinkimas. Visi lietuviai turėtų šiuose susirinkimuose dalyvauti.

530 lietuvių džiovininkų tremtyje nori gyventi — padėk jiems savo auka.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7568

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.
VAL: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Tried. ir sekmd. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Tel. oficio ARmitage 6-0161
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center.
2336 West Chicago Ave
Chicago 22, Ill.
VAL: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad., 10 ryto — 1 p. p. trečiadieniais.
12-4 p. p. šeštadieniais.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams biletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos skaitymas	2.00	Milžinų paunksmė	2.50
V. Minkūnas		Balys Sruoga	
Anoj pusėj ežero	1.50	Mėnuo vad. medaus	2.50
P. Andriūšis		N. Mazalaitė	
Aukso klirvis	2.50	Naktys Karališkuose	2.00
Juozas Svaistas		L. Dovydenas	
Apie laiką ir žmones	2.50	Ora pro nobis	4.00
J. Aistis		J. Gliuda	
Andra žemaičiuose	2.20	Orfėjaus medis	3.00
VI. Andriukaitis		A. Nyka-Niliūnas	
Atlaidų pavėsy	4.00	Pažemintieji ir nuskriaustieji	2.50
P. Abelkis		F. M. Dostojevskis	
Aukso ruduo	1.25	Popular Lithuanian Recipes	2.00
M. Vaitkus		J. J. Daužvardienė	
Būdas Senovės Lietuvių ...	4.00	Po Tėvynės dangum	2.00
Sim. Daukantas		Zodžiai vytės Nemunėlio.	
Būkite sveiki	2.00	Paveikslai V. Augustino	2.00
Dr. S. Biežis		Pragarų pošvaistės	3.50
Baltasis Vilkas	1.00	V. Alantas	
K. Binkis		Pirmas rūpestis	2.00
Balutis	1.50	Jurgis Jankus	
J. J. Bačiūno leidinys		Pietų vėjelis	1.60
Buriavimas ir jūrininkystė	2.00	Vytė Nemunėlis	
B. Stundžia		Paklydę paukščiai I	2.20
Cezaris	2.00	Jurgis Jankus	
Mirko Jelusiū		Paklydę paukščiai II	2.60
Didžioji Virėja	6.00	Jurgis Jankus	
V. Varnienė		Sudarė Gaučys	4.50
Didžioji kryžkelė	2.00	Paskutinis Prūsų sukilėlis	2.00
B. Brazdžionis		M. Springborn	
Duktė	2.40	Petras Širvokas	2.75
Alė Rūta		Juozas Svaistas	
Paikštai ir nuorūkos	1.60	Po raganos kirviu	1.50
Leonardas Žitkevičius		Jurgis Jankus	
Don Kamilius mažasis pasaulis	2.50	Pabučiavimas	1.50
Guareschi		J. Grušas	
Didžiosios atgailos	3.50	Rytų pasakas	3.00
R. Spalis		V. Krėvė	
Doleris iš Pittsburgho	0.80	Raudoni batukai	1.50
Stepas Zobarskas		Jurgis Savickis	
Eldorado	1.50	Sudie, pone Čipse	0.75
J. Svaistas		James Hilton	
Gyvačių lizdas	2.60	Strėlė danguje	2.00
Francis Mauriac		Henrikas Radauskas	
Gimdytoja	1.75	Saulės Takas	3.50
Francis Mauriac		Nelė Mazalaitė	
Gabija, literatūros metraštis	6.50	Šilkai ir vilkai	1.00
Gintariniai vartai	2.00	Runcė Dandierinis	
N. Mazalaitė		Senųjų lietuviškų knygų istorija	3.00
Gyvulių ūkis	1.00	V. Biržiška, kiet. virš.	3.00
George Orwell		papr. virš.	2.00
Giesmė apie Gedimą	2.00	Saulutė debesėlius	1.50
B. Sruoga ir V. Petravičius		L. Žitkevičius	
Jaunai inteligentei	1.25	Sventieji akmenys	2.00
V. Andriukaitytė		Faustas Kirša	
Kryžkelės	3.50	Sventoji Lietuva	3.00
A. Vienuolis		Jurgis Savickis	
Kaimynai	2.50	Teresė Neumanaitė	3.00
J. Paukštelis		J. Burkus	
Kalai ir kryžkelės	1.80	Tipelis	2.50
J. Petraitis		Trumpa diena	4.00
Kuprelis	2.00	Alė Rūta	
Ignas Seinius		Pulgis Andriūšis (irišta)	3.00
Kelias ir kryžkelės	2.50	Tomas Nipernadis	2.50
Putinas		August Gailit	
Kon - Titi.	3.75	Tarp pelių ir vyrų	1.25
Thor Heyerdahl		John Steinback	
Kaimiečiai	3.00	Užgesęs sniegas	2.50
V. S. Rymont I-II-III-IV		Aloyzas Baronas	
I ir II dalis	po 3.00	Ugnies parduojas	1.00
III ir IV dalis	po 3.50	Balys Rukša	
Kudirkos raštai	5.00	Uždraustas stebuklas	2.60
Loreta	1.80	Stasius Būdas	
Stasius Būdas		Užuovėja	3.50
Kregždutė I	1.50	M. Katiškis	
A. Rimkūnas		Vanagaitis	2.00
Kregždutė II	2.75	monografija	
A. Rimkūnas		Valerijono lašai	1.00
Kiškučio vardinės	1.50	Dr. A. Aliūnas	
Stasys Dziugas		Vilnius Lietuvos gyvenime	1.50
Lietuvos pinigai	5.00	Dr. A. Sapoka	
Juozas K. Karys		Velykų pasakas	1.00
Lietuva	2.75	N. Butkienė	
A. Bendorins		Vyturėliai Laukuose	0.75
Laikiniai žmonės	2.00	Vikt. Simaitis	
G. Panini		Trylikai nelaimių	1.25
Moters širdis	2.60	R. Spalis	
Guy de Maupassant		Vaikų knygelė	1.80
Įvrikos kraštis	5.00	M. Valančius	
Medžio raiziniai	2.50	Varpai skamba	2.50
Jon. Končius		Stasius Būdas	
Mikuckis		Žemaičių krikėtas	2.50
		P. Abelkis	
		Žemaitis neprazus	
		Balys Sruoga	3.00

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigus siųskite: DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio

Remkime Vasario 16 Gimnaziją

Mano vykimo Europon vienas pagrindinių tikslų buvo savo akimis pamatyti išgarsėjusią Vasario 16 gimnaziją, pasikalbėti su jos vadovybe, susipažinti su moksleiviais, ir bendrai vietoje patirti jos tikrąją vertę lietuvišku požiūriu. Aplankęs, apžiūrėjęs ir susipažinęs, stas daugybę klausimų vadovybei, mokytojams, mokiniams ir kitiems arti jos stovintiems, manau turįs pakankamai žinių apie ją bešaliai pasidalinti savo įspūdžiais ir viešai pareikšti nuomonę mūsų visuomenei. Darau ir tai, kad yra buvę visokių nuomonių bei gandų apie Vasario 16 gimnaziją. Čia atvirai pasisakyti taip, kaip mačiau ir kokias informacijas gavau tiek vietoje, tiek ir iš kitų šaltinių.

Patalpos ir įrengimai

P.L.B. Vokietijos krašto pirmininkas Pr. Zundė, jaunas, pilnas energijos, labai malonaus būdo ir tikrai patriotiškai nusiteikęs, aprodęs savo įstaigos patalpas Weinheimo miestelyje, gražių vieškelio mus nukreipė gimnazijos linkui. Ir pravažiavus 3-4 amerikoniškas mylias ją pasiekėme. Čia jos direktorius Dr. V. Literkis mus pasitiko ir tuoju aprodė visas Vasario 16 gimnazijos patalpas. Jos didelės, erdvios, pastatas storų ir senų sienų, kurios, be mažiausios abepojimo, tvirtai išsilaikys ir dabartinių mokinių anūkams.

Visas įrengimas kuklus, neišskaitingas, bet atrodo, praktiškas savo tikslams. Jokių prabangų nesimatė. Moksleiviai apgyvendinti po kelis ar keliolika kambarių, pagal dydį, bet nesukimti. Matėse nekuriuose kambariuose dviaukščių lovų. Daugelis jų turi mažus radijo priimtuvus, kas leidžia jiems "susisiekti" su pasauliu. Klasės nedidelės, maždaug po 20 mokinių. Patsai namas dviejų aukštų. Pirmajame yra, sakyčiau, puošni ir erdvi svetainė didesniems susirinkimams ir pobūviams.

Valgykla ir virtuvė atskirame mediniame name, pačios gimnazijos statybos. Savo erdvumu ji gali dar daugiau sutalpinti. Visi mokiniai valgo kartu susėdę prie ilgų stalų, ant tokio pat ilgio suolo.

Svara visur pavyzdinga. Niekur neužėjome nė šiukšlių, nė dulkių. Mokiniai, berniukai ir mergaitės, nors kukliai, bet švarūs ir pritaikyti drabužiais apręgti. Tai gyvas pavyzdys, parodą, kad be prabangos ir didelių išlaidų galima užlaikyti patalpas ir apsirengti patraukliai ir kas svarbiausia — sveikai.

Gimnazijai priklauso septyni akrai žemės. Čia rasime kiemą, aikštę krepšinio ir kitiems žaidimams, daug gražios žolės ir miškelį, vasaros metų pabūvoti saulės spinduliuose, karštmetėje pavėsyje pasėdėti ir tikrai šviežiu oru kvepuoti. O to viso kaip tik reikia visiems, ypač jaunimui, gerai išaugti į stiprius vyrus ir moteris.

Ji yra visiškai laukoose, — arčiausias miestas apie keturios mylios. Kai kas sako, kad mokykla atskirta nuo pasaulio, kad mokiniai neturi progos miesto "dvasia" pagyventi ir jo "prašmatnybių" pajusti. Čia yra gal nemažai tiesos. Tačiau nereikia pamiršti, kad mokinių vyriausia paskirtis ir vienintelis tikslas yra siekti mokslo ir kultūrintis, o ne laiką gaišinti miesto sūkuriuose, kurie vargiai gali teikti bet kokios naudos besimokinančiam jaunimui. Jie dar turės pakankamai laiko pasmaguriuoti išėję mokslo.

Moksleivija, gyvendama savo bendrabučiuose ir niekieno nekludoma daugiau mokslo įgauna ir kur kas geriau išauklėja. Man, studentavimo dienose, teko gyventi abiejose sąlygose, ir aš niekada nemainyčiau bendruomeniškai atskirto studentavimo į miesto sugaiščių gyvenimą.

DR. STEPONAS BIEZIS

ma. Tiesa, jaunuolis kartais pasiilgsta miesto judrumo, bet tai tik jo jausmų vaizduotė nepagrįsta praktiška tikrovė.

Moksleivių maistas ir mityba

Mums pasitaikė atvykti prieš pat pietus. Gimnazijos direktorius Dr. Literkis tikrai atspėjęs mūsų visų išsėmusios energijos papildymo reikalingumą, pakvietė pietų, ką su dideliu džiaugsmu priėmė. Mums susėdus prie ilgo stalo, greta 160 mokinių, atnešė didžiulį blūdą daržovių sriubos, kurios kiekvienas sau prisipilė lėkštės, nes čia, kaip viešbučiuose, uniformuotų padavėjų iš viso nesama. Išvalgėme po kelias, net ašaus linko. Paskui atnešė milžinišką lėkštę keptos žuvies, kuri pasirodė nemažiau skani. Tai būta penktadienio. Užsigardžiamui davė iki sočios vaisių kompoto.

Mūsų visų septynių keliauninkų dekreτας toks: maisto kokybė pirmos rūšies, tikrai skoniningai ir patraukliai pagamintas ir visai neskūpauta. Tokį pat maistą valgė visi moksleiviai. Taigi mums jokios išimties nedaryta.

Tegul čia nerasi brangių ir žibantių lėkščių, peilių, šakučių, minkštų kėdžių, lininių staltiesių ir servetelių, elegantiškai apsirengusių padavėjų, prabangių puošniaus valgomųjų, apšviesto krikštaliniais kandelabrais ir šaunaus orkestro griežiant širdį kutenančius muzikos kūrinius. Ne, Vasario 16 gimnazijoje šitokių prašmatnumų nerasi. Čia sėdėsi prie ilgo medinio stalo, taip pat ant ilgo medinio suolo ir valgysi iš paprastų lėkščių ir didžiulių blūdų patsai pasiimsi. Bet valgysi tikrai švarų, valgysi sotų, skanų ir patrauklų maistą, kuris balansuotas, taigi atitinkas organizmo reikalavimams ir išlaikys žmogaus sveikatą. O tai svarbiausia.

Dar reikia pastebėti, kad gimnazistams duodama pakankamai maisto, kad jie pavalgytų kiek tik nori, kad nereikėtų keltis nuo stalo pusiau alkaniems. Šis faktas ypatingai svarbu augantiems, kad jie galėtų normaliai ir sveikai išaugti.

Štai keletas valgių pavyzdžių:

1. Pusryčiai: duona, margarinas, sūris, marmeladas, kava. Priešpiečiai: dviguba bulkutė, pienas. Pietūs: pupelių sriuba, miltiniai blynai su uoliais ir cinamonu. Vakariene: duona, dešra, pavidorai, margarinas, arbata.
2. Pusryčiai: duona, margarinas, varškė, marmeladas, kava. Priešpiečiai: dviguba bulkutė, pienas. Pietūs: kalfiorų sriuba, kotletai, bulvės, padažas, rauginti agurkai, kompotas. Vakariene: pieneška avižinių dribsnių sriuba, duona, margarinas, sūris.
3. Pusryčiai: duona, margarinas, sūris, marmeladas, kava. Priešpiečiai: dviguba bulka, pienas. Pietūs: daržovių sriuba, kepta žuvis, padažas, bulvės, vaisiai. Vakariene: makaronai, su pavidorais, duona, margarinas, arbata.

Iš šių trijų, pripuolamai paimtų reguliarių dietos sąrašų pastebėsime du reikšmingus faktus, būtent: moksleiviai maitinami keturis kartus į parą ir maistas atitinka žmogaus kūno reikalavimus, atseit, kaip dažnai sakome, balansuotas maistas. Čia apšči ai esama proteinų, riebalų ir krakmolų, be kurių pakankamo kiekio sveikatos tikamoje aukštumoje neišlaikysi, ypač jaunuolio amžiuje. Labai tikslu, kad jie kasdien gauna pieno, kuris tiek reikalingas augančiųjų kaulams tiksliai formuoti. Čia gal galima būtų pastebėti negausumą daržovių ir

vaisių, kurie pagal direktoriaus pareiškimą rudenį ir žiemą labai brangūs Vokietijoje, ir prie dabartinių finansinių sąlygų neįmanoma įpirkti. Bet atrodo, mineralų ir vitaminų trūkumų nepasireiškia.

Gimnazijos auklėtiniai atrodo sveikai, raudonais skruostais, jūdrūs ir pilni energijos, kas tikrumoje reiškia patenkinančią mitybą ir tikslią higieną. Jūs atidžiai stebėjau ir nemačiau nė vieno išblykusio, suvargusio ir šiaip jau atrodančio palaužta sveikata. Apklausinėjęs, o aš daugelį jų klausinėčiau, ar geras ir užtenka maisto, visų vienokis atsakymas: taip. Taipgi ar patenkinti mokymo ir gyvenimo aplinkybėmis. Čia irgi toks pat atsakymas: taip, ponas.

Tikrai įdomu, svarbu ir reikšminga patirti jų nuotaiką iš jų pačių lūpų. Tai reiškia gerą moralę, kuri toli siekia ir kurią reikia laikyti tikru atestatu vadovybei. Šis atestatas, mūsų visų patyrimu, yra geras ir nuoširdžiai sveikintinas.

(B. d.)

A. S. TREČIOKAS

kandidatuoja į SLA išdininus. Visi, kuriems rūpi SLA gerovė, balsuoja už A. S. Trečioką.

MŪSŲ SPAUDOS ETIKA

EMILIJĄ ČEKIENĘ

Dažnai sakoma, jog spauda yra žmonijos veidrodis. Šie žodžiai turi tiesos. Ir tai yra nepaprastai veidrodis, nes ką jame rodo, me ir matome dabar, tą patį matys ateinančios kartos ir po šimto metų. Iš dabartinės spaudos jie pažins, kas ir kokie buvome mes. Jie spręs apie mūsų kultūros lygį. Jei šių žodžių prasme daugiau įsigilintume, tai mūsų periodika būtų daug tobulesnė, ir tai visai be didelių pastangų.

Mūsų spaudos, berods aukščiausias tikslas — išlikti lietuviams ir tokiais išlaikyti jaunąją kartą. Gerai pažįstame diktatorių kraštų spaudą, kurioje negali būt kalbos apie betkokią spaudos etiką bei moralinę atsakomybę. Bet mes gyvename aukštos demokratijos krašte, mes galime, ir tai lengvai priimame, iš laisvo pasaulio spaudos savintis visa, kas gera ir teigiama, juo labiau, kad nuolatos sievojame, jog mūsų jaunimas nepaprastu tempu savinasi iš svetimos aplinkos įvairių neigiamybių, ir atmeti visa, kas neigima. Tačiau, į šių dienų mūsų spaudą įsigilinus, matome, jog taip nedaroma.

Turime nemaža savitraščių ir net dienraščių. Juose vedami ir jaunimo skyriai: studentų, skautų, ateitininkų ir k. Kitaip sakant, dedame pastangas galimai daugiau pritraukti jaunimo į lietuvių išlaikymo darbą, stengiamės savo spauda sudominti jį, raginame skaityti ir patiems rašyti. Betgi leidžiame jiems pastebėti mūsų spaudos, o kartu ir mūsų pačių trūkumus bei ydas. Nei laikraščių redaktoriai nei bendradarbiai sąmoningai to nevengia.

Prie tokių šių dienų mūsų spaudos ydų pažymėtina štoka etikos bei moralės. Daugiau ar mažiau tai pastebima visoj periodikoje, neišskiriant nei grynai katalikiškos, kurios kaip ir prievolė turėtų būti su šia negerove

kovoti. Be abejo, tai turi įtakos svetima, sensacijų pilna spauda, patraukianti žemesnio skonio skaitytojus ir tuo pačiu padidina gal skaitytojų bei prenumeratorių skaičių. Tai pinigų vertinimas aukščiau idealo. Iš dalies kaltos ir partinės srovės, kurių atstovai charakterizuodami savo oponentus, nesigaili aštresnių bei nekultūringų išsireiškimų. Ir keista, kai beskaitant randi Lietuvos aukštus mokslus ėjusio intelektualo, rašančio patriotinį ar šiaip kilnių idėjų straipsnį, tokių išsireiškimų, kurių padorus kultūringas žmogus net ir klausydamas raudonuotų. Nejaugi nepakankamai turtingas mūsų kalbos žodingumas?

Kai kultūringu metodu keliamos spaudoj savųjų neigiamybės, tai yra nadinga, tai verčia susimąstyti ne tik patį liečiantįjį, bet ir kitus, kad išvengtų kaimyno daromų klaidų. Bet koks tikslas mums kelti svetimųjų užkulio gyvenimo nešvarias istorijas, kaip tai neseniai ištisi lietuviškos spaudos puslapių mirgėjo mums visai nereikšmingo Argentinos buvusio diktatoriaus Perono seksualiniu iškrypimu. Gi tai ne pirmas ir nepaskutinis galbūt pavyzdys.

Ir ta spauda, kuriai panašūs dalykai mažiausiai turėtų rūpėti, kėlė su didžiausiu pasitenkinimu, rašė visomis pavaizdumo priemonėmis, smulkiausiai išnagrinėjant šlykščiausius jo privataus gyvenimo užkampius. Ko siekiama tuo? Ar tik ne mūsų spaudos nuvertinimo, mūsų pačių susmulkėjimo? Ar nepamirštama, kokią garbingą ir reikšmingą paskirtį turi mūsų spauda?

DIRVĄ UZSISAKYTI

galima ir šiandien, nėra reikalo laukti nei metų, nei mėnesių pabaigos!

Prekybos sekretoriaus naujasis pavaduotojas Henry Mueller, iš Grand Rapids, Mich. (kairė) susipažįsta su darbu Washington. Jį supažindina Lothavi Teetor, prieš tai ėjęs tas pareigas.

PRANCŪZIJA SUGRĮŽTA...

(Atkelta iš 1 psl.)

nykščių arabų nacionalistai buvo nusiminę ir kaltino JT, kad jos nesiimančios klausimo spęsti.

Pinay grįžta

Taigi ministras Pinay atvyksta į JT ir jis tenai atsisiras tuo pat laiku, kai Generalinės Asamblėjos politinis ir saugumo komitetas, tas pats, kuris pirma priėmė Krishnos Menon rezoliuciją, ir kurį vėliau patvirtino Asamblėja, pradeda kitą klausimą, taip pat liečiantį Prancūziją. Tai irgi to paties Azijos-arabų valstybių bloko įneštas darbotvarkės punktas — Maroko klausimas. Tačiau dėl šito klausimo Prancūzija nesipriešino ir todėl tikimasi, kad ji diskusijoje dalyvaus.

Tuo metu, kai pilnates sesija nubalsavo Alžyro klausimą įsimesti iš šios sesijos darbotvarkės, daugelis kalbėjusių pasakė aiškiai, kodėl jie nori, kad Prancūzija grįžtų. Didžiama aiškino, kad dabar, kai jau galutinai paraiškėjo, jog Ženevos konferencija neatnešė pageidaujamo rezultato, yra svarbu, kad vėl JT plėtimėje diskusijos vyktų ir kad jose dalyvautų Prancūzija. Prancūzija buvo kalbėtojų vadinama ir "laisvės idėjų gynėja" ir "Lotynų Amerikos bei Viduržemio rities valstybių teisiu aiškintoja" ir t.t.

Susijaudinęs Kolumbijos delegatas Dr. Francisco Urutia, kuris kalbėjo prancūziškai, specialiai kreipėsi į Prancūzijos delegaciją, nors ir žinodamas, kad jos tai nėra, bet kad jie girdės tuos žodžius vėliau. Jis gyrė Prancūzijos sugebėjimą veikti Saugumo Taryboje ir reikė vilgti, kad ji "užims ir vėl sau priderančią vietą".

O kaip su P. Afrika?

Šitaip pasibaigė kaip neseniai prasidėjęs, taip ir neilgai užtrukęs Prancūzijos nebuvimas Jungtinėse Tautose. Tačiau tuo pat metu daugelis galvoja, kaip gi atsitiks su antru iš JT pasitraukusiu nariu — Pietų Afrika. Tos valstybės delegatas saviškias iš posėdžio išsivedė lapkričio 9 d., kai specialusis politinis komitetas nubalsavo ir toliau tyrinėti segregacinę tos valstybės politiką prieš čia buvius Pietų Afrikoje. Pastaroji, kuri per visą eilę metų, kai šis klausimas tik buvo iškeltas ir kiekvienos sesijos metu vis iš naujo įnešamas į darbotvarkę, aiškino, kad tai yra jos vidaus reikalas. Ir vis atsiskaidavo JT sudarytomis komisijoms tuo reikalu talkininkauti. Vienu laiku buvo kalbų, kad dėlto ji gali net pasitraukti iš viso iš JT. Ligi šiolei to nedariusi, betgi Prancūzijos žygio paskatinta, Pietų Afrika pagaliau užprotestavo ir išėjo.

Kada ji sugrįš, nežinia. Taip pat dar nesigirdi, ar kuri nors valstybė yra ėmusi užkulisinės veiklos jai sugrąžinti. Esmėje gi Pietų Afrika nėra JT didžioji ir todėl ne tiek baiminamasi dėl jos išėjimo. Tačiau pripažįstama,

jog vistiek tai negeras ženklas pačiai organizacijai.

Naujos narės

Tuo tarpu, kai taip jau rūpestingai susigražinta Prancūziją, dvidešimt dvi naujos valstybės prašosi priimančios į JT. Netrukus turės paaiškėti jų likimas bent šioms metams. Tačiau tų 22 tarpe aštuoniolika jau gavo pirmenybę ir dėl jų vyksta kalbos. Tų aštuoniolikos tarpe yra ir penkios sovietinės, kurias Sovietų Sąjunga nori įsivesti už kitų trylikos vakariečių remiamų kainą. Sovietinės narės būtų Albanija, Bulgarija, Rumunija, Vengrija ir išorinė Mongolija. Vakariečių remiamų tarpe yra tokios kaip Japonija, Suomija, Austrija, Ceilonas ir kt.

JAV, kurios dar neseniai buvo priešingos Išorinės Mongolijos įsileidimui, dabar jau sako, kad gal ir dėl jos susilaikysiančios, vadina, nebalsuosiančios prieš. Bet dar neaišku, kokia nuomonė bus Prancūzijos, o ypač tautinės Kinijos. Ir tos dvi turi savo veto teisę ir jei tik Saugumo Taryboje pasakytų "ne", komunistinės valstybės nepatektų į JT, bet lygiai nepatektų ir vakariečių sponsoruojamos, nes tuo atveju Sovietų Sąjungos Kuznecovas pasakė: "Aštuoniolika arba nė vienos".

Pavergtosios Tautos veikia

Pereitą savaitgalį Jnugtinėse Tautose jau beveik kaip ir tikra buvo, jog tautinė Kinija vetuos komunistines, ypač Išorinę Mongoliją.

Tai davė gerų vilčių Pavergtosios Europos Tautoms, kurios generalinis komitetas pastaruoju metu vedė didžiulę kampaniją prieš satelitų įsileidimą. Jie kontaktavo asmeniškai delegacijas ir išsiuntinėjo telegramas, kuriose aiškino, kad toks satelitų priėmimas eina prieš JT Chartą, prieš tarptautinę teisę ir moralę. Toks JT nutarimas, buvo sakoma, aprobuotų komunistinius režimus tuose kraštuose ir palaužtų jų žmonių išlaisvinimo viltis ir tikėjimą.

Sausio mėn. KARYJE pradedama spausdinti graikų klasiko Ksenofono "DEŠIMTIES TUKSTANČIŲ ŽYGIS".

Usisakykit KARĮ nedelsdami (metams tik \$5.00), arba prašykite vieną egzempliorių nemokamai susipažinti, rašykite:

KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

3rd Exclusive

* 78 RPM recording of Chopin's "Polonaise Militaire" "The Minute Waltz"

Liberace Record

Gaukite kas priklauso iš Society

NOW AT ANY OF OUR 9 CONVENIENT LOCATIONS

Main Office 127 Public Square	Uptown Branch 921 Huron Road
Collinwood Branch 14707 St. Clair Avenue	Heights Branch 2245 Lee Road
Kinsman Branch 14006 Kinsman Road	Lakewood Branch 14903 Detroit Avenue
Memphis-Fulton Branch 6200 Memphis Avenue	South Euclid Branch 4461 Mayfield Road
Van Aken Branch 20013 Van Aken Blvd.	

Society for Savings
IN THE CITY OF CLEVELAND
Founded 1849

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

AR TIKRAI SAVAS PAS SAVĄ?

P. J. ZIORYS

Dar kūdikystės laikais senelis kalbėdavo su panieka apie mūsų "tamsuolius", kurie be jokios apdairios savus apšildavo, o bėgdavo su visais reikalais pas žydus. Ši elementą vadindavo "žydberniais", o žydėliai juos "aklais gojais".

Aš jau buvau pamiršęs apie anų laikų įvykius ir maniau, kad su mirtim daugumos neapšviestų pirmos eilės imigrantų, išmirė ir saviems nelojaliskumas. Bet kur tau...

Pasikalbėjus su eile lietuvių daktarų, advokatų, vertelių, architektų ir eilinių, patyriau, kad didesnis dalis mūsų apšviestųjų naujakurių bėgte bėga pas žydus su visais savo reikalais. Bet kada kyla reikalas aukų, paramos ar tai pobūviui, koncertui, vaidinimui, Lietuvos laisvinimo vajui, šie patys naujakuriai ateina tai pas gydytoją, tai pas advokatą ar tai pas vertelę, ir jo jau neprašo, bet tiesiog reikalauja, sakydami: "Tamsta esi lietuvis, iš lietuvių duoną valgai ir yra tavo pareiga šį reikalą remti".

Man keletas gydytojų, gerų Lietuvos patriotų kaip ir advokatų pareiškė, kad didelė dalis jų pacientų bei klientų yra ne lietuviai ir kad iš lietuvių jie jokių būdų neišgyventų. Aš nenorėjau tikėti, bet man pateiktą duomenis, kuriuos negalima užginčyti.

Dažnai mes kalbame apie savų parėmimą, bet kada pasitaiko proga, tai savus pamirštame, manydami, kad svetimi mums geriau patarnaus. Tikrenybėje tarpe lietuvių yra pilniausias pasirinkimas prityrusių, ir sąžiningų ir profesionalų ir vertelių, kurie gali atlikti visus mūsų reikalus. Juos remdami mes remsiame save, nes jiems suteiksime galimybes labiau išsilavininti, įsigyti įtaką, galimybę lietuvių reikalus geriau remti ir savo įtaką ginti.

Jeigu "nuslampintų" vientik paprastai, neišmokslinti žmonės pas savo skriaudėjus, kurie išdavė mus komunistams ir kurie kovoja prieš Lietuvos gerovę, čionai, tai dar būtų galima nesijaudinti, nes tai darytų būdami neapsviešti. Bet mūsų Clevelande yra kitaip. Paprastai tėvynainiai labiau rėmė savus, negu "apšviesti ir išmokslinti".

Kodėl taip yra, sunku išaiškinti. Kad tai liūdnas reiškinys, nėra abejonės. Suprantama, jeigu savi nebūtų prityrę, ar tai nebūtų tarpe savųjų pasirinkimo, tai iš dalies galėtum į tai žiūrėti per pirštus. Bet čionai yra visa eilė pirmos rūšies gydytojų, pas kuriuos patys amerikiečiai gydo, desėtkas advokatų, kur patį Bar Association gerbė ir rėmė, ir vertelių visoje srityse, kurie mums pilnai patarnauja.

Pasimokykim iš žydų. Man,

apklusinėjus keletą profesionalų, patyriau, kad pas vienus niekados nė vienas žydas neatsilanko, o pas kitus tik ateina išgauti "patarimo" (žinoma veltui), bet savo gydymo reikalus atlieka pas žydą gydytoją, savo teisinius reikalus tvarko pas žydą advokatą ir t.t. Taip jie įsigyja prestižą, turta, įtaką ir pagarbą. Mes, nesuprasdami savų pareigų, save susilpniname, prarandame savigarbą ir nustojam įtakos.

Stokime į eiles lojalų tėvynainių. Remkim viens kitą, kad laiku atėjus, turėtume kuo pasiremti. Nebūkim vien tik žodžių patrijotais, bet tikrais lietuviams, kurie viens kitą rėmė, viens kitam padavė draugingą ranką ir iš vien žengiamo pirmyn.

Išauklėkime gilesnę savigarbą ir liaukimės būti "žydberniais", o tapkim susipratusiai lietuviams.

ENCIKLOPEDIJOS REDAGAVIMAS PASKIRSTYTAS IKI GALO

Lietuvių Enciklopedijos redakcijos kolektyvas, posėdžiavęs spalio mėn. 30 d. Bostone, tolimesnį enciklopedijos redagavimą pgaal atskiras raides pasiskirstė šitaip:

K iki K j imtinai — J. Puzinas.
Kl iki galo — Pr. Čepėnas.

L raidė — J. Girmius.
M iki M n imtinai — Puzinas.

Mo iki galo ir N — Pr. Čepėnas.

O ir P iki Pi imtinai — J. Girmius.

Pi iki galo, Q ir R iki Rh imtinai — J. Puzinas.

Ri iki galo ir S iki Se imtinai — Pr. Čepėnas.

Sf iki galo — J. Girmius.

Š ir T — J. Puzinas.

U, V, W ir X — Pr. Čepėnas.

Z, ž ir papildymai — J. Girmius.

Raidės L bus išleistas atskiras tomas LIETUVA, kurį redaguoja V. Maciūnas.

Prašomi visi kas turi kokios nors medžiagos, ypatingai liečiančios Lietuvą ir lietuvių, ar šiaip kokių pageidavimų siųsti juos LE redaktoriams šiuo adresu: Lietuvių Enciklopedija, 265 C Street, South Boston 27, Mass.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raudonai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės P. J. KERŠIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja aptraudos kompanijos pirm, ne už išmoką už nuostolius.

P. J. KERŠIS
609 Society for Saving Bld.
Telef.: MAIN 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 252

GARANTUOTI SIUNTINIAI!

Lietuvoje ir į Pabaltijo kraštus, Ukrainon, Lenkijon, Rusijon greičiausiai ir pigiausiai siunčia siuntinius ši firma

J. Kamienski
JANIQUE TRADING CO.

1029 Fairfield Ave. (netoli W. 11 St.)
Cleveland 13, Ohio Telef.: CHerry 1-5547

Centrinė firma yra Toronte, Ont.
835 Queen Street West, Toronte, Ont.
ir skyrjai didesniuose miestuose, Kanadoje ir Amerikoje.
Išsiuntimo skyrius yra ir Clevelande.

Klijentų patogumui skyrjai atidaryti:
1162 Broadway Ave., Buffalo 12, N. Y.
Telef.: FI 1272

2314 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.
Telef.: BRunswick 8-6780

Visus mokesčius ir visas išlaidas apmoka čie vietoje, tat gavėjai krašte jau nieko nemoka.

Už naujas medžiagas imama tikslai 50% vertės.
Visas siunčiamas prekes galima pasirinkti įstaigoje, kuri atidaro kiekvieną dieną nuo 12 val. p. p. iki 8 val. vakaro.

SKAUTAI

MINEJIMAS-SUEIGA CLEVELANDE

37 metų Skautų Sąjungos sukakčiai paminėti Clevelando "Neringos" skautių tuntas ir akademikės skautės lapkričio 20 suaukštė minėjimą. Šis minėjimas buvo surengtas ir su Vėlinėmis, prisiminant skautų šeimos žuvusius ir mirusius.

Lygiai 10 val. skautės ir akademikės, išsikiavusios ir nedamos Amerikos, "Neringos" skautių tunto, ir Clevelando akademikės skautių draugovės vėliavas, susikaupusios į žv. Jurgio bažnyčią. Sumos metu kun. Ivanauskas pasakė gražų pamokslą, daugiau skirdamas kariams, kartu primindamas ir a. a. pulkininką Šarauką, buvusį Skautų Sąjungos Vyriausiojo Skautininko, komunistų sušaudytą Červenės miške 1941 metais. Už jį ir kitus žuvusius bei mirusius skautes-tus čia ir Clevelando visos skautės susirinko pasimelsti, pastebėjo kun. Ivanauskas.

Po mišių pats minėjimas įvyko lietuvių salėje. Buvo stengiamasi praveisti minėjimą daugiau su eigos pobūdžiu. Sueiga pradėta išsiriikiavimu, raportais, vėliavų įnešimu, Lietuvos Himnu ir skautių, bei jaun. skautių įžodžiu. Davus įžodį ir tuntininkė rišant kaklaraščius, visos skautės kartu, o jų buvo 95, garsiai sušuko: "Sveikiname mylimas seses davusias įžodį!" Čia pat pridėjo ir joms skirtą dainą "Jauna sese".

Išnešus vėliavas ir leidus sesėms susėsti dideliu ratu, pradėta pati sueiga. Tuntininkė psktn. G. Modestavičienė, pasveikino susirinkusias tėvėlius, svečius ir artimuosius, linkėdama dažniau susitikti ir viena dvasia pagyventi. Kadangi šis minėjimas-sueiga skirtas Skautų Sąjungos sukakčiai paminėti, tai pirmiausia tuntininkė norėjo pristatyti tėvėliams šios sąjungos nares, esančias Clevelande. Pristatydama akademikės skautes, pabrėžė, kad tai viso "Neringos" skautių tunto didžiausios darbininkės, t. y. vadovės, kad tai tunto dešinioji ranka. Tėvėliai su daugybe katučių pritarė tunti-

ninkei. Po to sekė neringiečių pristatymas skiltimis, kurių tarpe 20 jaun. skautių pasisakė: "Mes mažiausios, bet geriausios tunto skautės". Užbaigus tunto pristatymą buvo šiltai visų sutikta ir gėlėmis apdovanota į sueigą atvykusi iš Suomijos skautininkė Varjo Kerttu. Sesės skautės sušuko tris kartus: "Tęgyvuoją Suomiją!"

Sesė suomė buvo sujaudinta iki ašarų. Kalbėdama džiaugėsi, kad jį šiuo momentu pasijautė atsidurusi namie. Viskas jai taip artima, sava ir pažįstama buvo. Ypatingai buvo maloniai nustebinta, kad po įžodžio skautės bučiavo, kaip jį išsireiškė: "Senąją vėliavą". Nuotais pagauta, pravedė kelias gyvas daineles. Šio minėjimo pagrindinę mintį t. y. "Skautybės prasmę" dr. sktn. D. Kesiūnaitė pravedė savo įdomiu pašnekesiu. Visoms sesėms giliai įstrigo širdin, kad reikia siekti skautiško idealo. Idealas būtų ne idealas, jeigu būtų galima lengvai pasiekti. Taigi, siekti skautiško idealo reikia įdėti daug darbo, sielos ir pasiaukojimo.

Toliau, suskambėjus "Marija, Marija" pasirodė vainikas, nešamas skautė. Čia prisiminta visi žuvusieji ir mirusieji skautės-tai ir a. a. A. Smetona buvęs Sąjungos Šeifas, kurio kapui ir šis vainikas, palydėtas giesmėmis, buvo skirtas. Tyliu, jaukiu susikaupimu praėjo mirusiųjų pagerbimas.

Iš gilaus susimastymo pažadino psktn. St. Juodvalkytės balsas kviečias visus sudainuoti "Lietuva brangi". Ji ir toliau vedė skilčių pasirodymus. Mūsų mažosios sesės į trumpą montazą įtraukė visus salėje. Jos deklamavo, "keliauo" po Lietuvą, o visi esantieji turėjo dainomis jas lydėti. "Stirnu" ir "Voveru" skiltys lenktyniavo savo pasirodymais ir gudrumu, bei skilčių dainomis. Gi "Lapių" skiltis vis "lapiškai" pačioms nedirbt, o žiūrėti, kad kiti netingėtų. Jos įnešė 10 didelių popierio lapų su įrašytais skautų įstatais. Juos išdalinio 10-čiai skilčių ir liepė garsiai pasakyti visoms koki įstatą gavo. Skiltys įsakymą vykdė — skautų įstatai buvo tunto garsiai prie svečių pakar-

toti. Geležinis — teko tuntininkė, kuri pasikvietusi visus, salėje esančius, garsiai perskaitė. Tarp pasirodymų buvo įterptos tautinės ir skautiškos dainos. Pasirodymuose buvo leista skiltims pasireikšti.

Baigiant pasirodymus, akademikė Aldona Malcanaitė kreipėsi į visus "Lietuvi, nuklydęs į tolimą šalį, neužmiršk atsigrižk atgalios..." Tada visi jai atsakė: "Leiskit į Tėvyne, leiskit pasavus!" Ir po šio didžiulio

skaucių ratas, stipriai rankomis susiėmęs tyliai užtraukė "Atėina naktis", nors ir nebuvo dar naktis, bet sesė suomė jau laikė rankas, taip ir susipynė rankų vainikas... Neiškentė nei sesės skautininkės, esančios svečių tarpe... jų visos būrys įsijungė į ratą. Visų akys nukrijo į laisvą sesę iš Suomijos. Štai ranką paspaudus, ji grįš į laisvą savo tėviškės laukus..., o kada mes sugrįšim?... Sesė L. J.

PAKEISTAS BANKO VARDAS

Mervin B. France, Society for Savings prezidentas, kurių skelbimas visą praėjusį mėnesį buvo spausdinamas Dirvoje, taip pat kartojamas ir šį mėnesį, praneša, kad jie pakeičia to didelio banko, Clevelande turinčio 9 skyrius vardą. Dabar bankas vadinsis Society National Bank of Cleveland.

Nauju pavadinimu bankas, kaip ir ankstyvesnė Society for Savings, bus daugiau prekybinis bankas. Atsimerant, kad banko pirmtakūnas Clevelande jau veikė 106 metus, kad didelį dėmesį kreipė į taupytojus, tame banke laikiančius pinigus, ateityje tą dėmesį dar daugiau žada padidinti.

Bankas pagrindinio kapitalo turi \$5,000,000. Nauju vardu pavadintas bankas operacijas pradės su \$40,000,000.

Society National Bank yra narys Federal Reserve System ir Federal Deposit Insurance Corporation. Naujuoju vardu pavadinto banko prezidentu taip pat lieka Mervin B. France.

Ta proga prezidentas savo pranešime spaudai išskėlė ir motyvus, kodėl bankas daro persitvarkymus. Esą, Clevelandas pakutiniuoju metu labai smarkiai auga, turi naujus reikalavimus, kuriuos persitvarkęs bankas galės geriau atlikti ir visiems clevelandiečiams geriau patarnauti. Bankas yra tiek išaugęs, kad šiuo metu turi daugiau kaip 300,000 indėlininkų daugiau kaip su \$300,000,000 indėlių. Pagal tuos skaičius bankas yra septintas JAV tokios rūšies bankas savo didumu.

Persitvarkęs bankas tikisi dar didesnio clevelandiečių dėmesio. Turįs daug planų visiems banko klijentams padėti. Reikia tik su tuo banku palaikyti ryšius ir nuolat gauti naujus banko planus jūsų patogumui.

MESKITE MELUS IR KIEKVIENTAS KALBĖKITE TIESĄ

Efezo 4:25. e.

Ar žinai, kad Jėzus pirma buvo Danguje pas Tėvą, pirm atėjimo ant žemės? Žiūrėk Ev. Sv. Jono, 6:38. e. Tėmykit, Jėzus liudija: Pats Dievas mane turėjo prieš save, ką Jisai padarė, ar čionai buvau. Žiūrėk Kolosensų 1:16. e. Nes per Jį vislab sutverta kas danguje ir ant žemės. Jėzus pats liudija. Žiūrėk Ebreonų 1:2. e. Čionai pats Dievas liudija per savo sunų, kurį Jo Tėvas įstatė tėvonimi ant visų. Per Jį ir svieta sutvertas. Juozapas visai nebuvo Jėzaus tėvas, nes Jėzus jokio žemiško tėvo neturėjo, bet visuomet kalbėjo apie savo Tėvą esantį danguje.

Dievo plane buvo pažymėta tik tobula žmogus tegalėjo patiekti atpirkimą, nes tobula žmogus Adomas buvo nusidėjęs. Tobulas reiškia be nuodėmės. Jėzus buvo pradžioje prie Dievo. Žiūrėk Ev. Sv. Jono 1:1-2. e. Mūsų Viešpaties nusizeminimą tada, kai Jis paliko dangišką garbę ir prigimtį ir atėjo į pasaulį kaip žmogus. Jėzus pasakė tokius žodžius: Todėl ateidamas į pasaulį aukas atnešęs, bet prirengi man kuns. Reiškia, Dievas pritaikė žmogišką kūną Mariją ir prasi-dėjo iš šventos Dvasios. Žiūrėk Ev. Sv. Matt. 1:20. e. Dievui viskas galima, bet žmogus nieko negali. Jėzus pats save pasidaręs panašus į žmones išvaizdoje, kaip žmogus. Jis save pasižemino iki mirčiai ant kryžiaus už pasaulio nuodėmes.

WILLIAM SHIMKUS
1110 E. 76th Street
Cleveland 3, Ohio

Atsakyti į klausimus laiškais.

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO.'S BASEMENT

Perkant kreditan už pirkinius nemokama iki sausio 2 d., 1956 m.

Dar vienas pirkinys!

Zip - Out

PALTAI

29.95

DYDZIAI 8 IKI 18

• Raudona • Ažuolo • Pilka • Žalia
• Rožinė

Dviejų stilių paltai iš 10% priedų ir 90% vilnos, 100% vilnos pamušalo. Kiekvienas paltas turi tikrai šiltą pamušalą, lengvą ir gali būti lengvai išimamas. Pasirinkite iš daugelio spalvų.

Naudokitės mūsų išmokėjimo planu... NIEKO NEIMOKANT

The May Co.'s Basement Women's Coat Department

STUDENTŲ ŽODIS

Nr. 39

Redaguoja: D. Bartuškaitė, R. Mieželis ir S. Šimoliūnas. Red. adresas: 16817 Stoepele, Detroit 21, Mich.

Nr. 39

Nueitas kelias

BR. JUDELIS

Tai buvo neseniai. Vos prieš penkis metus. Tada tik sušilus kojomis naujame krašte, nedidelis atvykusių lietuvių būrelis peržengė JAV aukštųjų mokyklų slenkstį. Dauguma jų buvo pirmamečiai. Keletas nešėsi dar Vokietijoje ar Lietuvoje pradėtų studijų bagažą.

Naujos aplinkybės, storos knygos, mažai težinoma kalba, nakties ar savaitgalio darbai dolerį bėdėdžiant, rodos užėmė visų dienų visas valandas.

Gyvenimo primestas tempas, visur pasireiškianti bekompromisinė konkurencija stengėsi paskandinti tautinius jausmus ir iš Europos atsivežtas ambicijas amerikoniškoje gyvenimo jūroje. Tą pavojų prarasti savo tikrąjį veidą tuoj pat pajuto jauna studentiška širdis ir, kad atsilaukus prieš stiprią srovę, buvo būtina tvirtai susikibti rankomis.

Šių rūpesčių išdavoje jau 1951 m. pradžioje, kolegų Liuto Griniaus, B. Mačiūkos, J. Šmulskio bei kitų pastangomis Chicagoje oficialiai susiformavo Lietuvių Studentų Draugija, o tu pačių metų vasarą Vyt. Žvirzdio, Vyt. Kavolio, R. Mieželio bei kitų iniciatyva buvo suformuota Lietuvių Studentų Sąjunga JAV, kuri, palyginant per trumpą laiką, savo darbais pelnė lietuviškąs studentijos ir visos bendruomenės pasitikėjimą bei paramą.

Apjungti visus JAV akademines institucijas studijuojančius lietuvius ir lietuvių kilmės studentus, organizuoti studentų veiklą lietuviškai išlaikyti, atstovauti ir ginti lietuvių studentų interesus mokslo įstaigose, ruošti išlaisvintus Lietuvos atstatymui, rūpintis socialiniais ir kultūriniais liet. studentijos reikalais, buvo ir yra Sąjungos tiesioginiai uždaviniai. Ar Sąjungai bei jos vadovams pavyko visa tai įgyvendinti visu šimtu procentų, — patiems neįmanoma atsakyti.

Be abejo, ne viską padarė, kas mums priklausytų, tačiau kas sekė studentų rengimus suvažiavimus, studijų dienas, pobūvius, susirinkimus, minėjimus ir plačiai prirašytus spaudos puslapius, manau, su tiks, kad vargiai kuri kita lietuviška organizacija inėšė didesnę duoklę i lietuvių bendruomenę dabar, ir vargu, kurios kitos organizacijos auklėtiniai bus svarbesni Lietuvos atstatymo darbe.

Petis į petį...

Lietuviškas žadintojas Dr. Vincas Kudiris "Laboroje" visiems savo darbe pavargusiems liepia žvilgtelti į "darbus jaunų draugų", stipriai pasisėmti iš praeities. Prieš mūsų akis ilgas kelias. Srovė bėga nemažėjančiu tempu ir vis labiau skaliauja sąnarius. Vis daugiau pavargsta pavienės rankos ir atitrūkusios nuo bendros rankų grandinės dingstas srovėje. Su šia srove grūmiamės ne mes vieni, su ja bando jėgas visa lietuviškoji bendruomenė bei eilė specifinių akademinių organizacijų.

Visos jos dirba tam pačiam tikslui, visos eina ta pačia kryptimi, kaip ir mūsų Sąjunga. "Daug rankų didžia našta pakeičia", — sako patarlė. Konsolidacija lietuvių tarpe niekad nebuvo tiek reikalinga, kiek dabar. Vieningumo išlaikymas mūsų studentijos eilėse visad buvo svarbus, tačiau jis yra nepaprastai svarbus dabar gyvenant svetimoje pastogėje.

Praeitų penkių metų organizuotas darbas turėjo ne vien šviesias dienas. Buvo jų ir tamsesnių. Kaip bebūtų buvę, tame dideliame, nuomonėmis ir atspalviais įvairiame akademinio jaunimo būryje iki šiol užteko geros valios, padėties supratimo ir darbui pasižventusių pečių.

Ateities šviesioje

Bendrame horizonte ateitis nieko gero nežada. Miglotas kelias į nuosavus nausus. Dažnai mūsų vyresniųjų, buvusių auklėtojų tarpe triumfouoja bendrakeleivio nuomonės ignorancija. Kartais net gi pažaidžiama švino kareivėliais. Nežengiant pirmyn, — keliaujama atgal, nes stovinčius pats gyvenimas pralenkia. Tie pavyzdžiai ne mums. Jie svetimi visai Sąjungos dvasiai. Kompromisas buvo Sąjungos darbo laidas praityje, išgudęs vieningumą, be abejo, ateitis dar griežčiau pareikalaus susiklausymo iš studentijos, kad ta vienybė būtų išlaikyta prideramoje aukštumoje.

Lietuvių kalba, skambanti ir rašyta yra ir bus mūsų Sąjungos tvirtiausias ryšys. Reikia dalei, kad po metų kitų ne vienas mūsų pritrūks noro šio ryšio laikyti. Tačiau jei šiuo ryšiu Sąjungai pasiseks apjungti kuo daugiau studentijos, — Lietuvių Studentų Sąjunga savo paskirtį bus atlikusi.

Stebėjus praeitį ir studijuojant ateities perspektyvas gaunasi visiškai realus vaizdas, kad ne viena akademine organizacija nėra ir nebus tiek reikšminga plačiai lietuvių bendruomenėi dabar ir ateityje, kiek Liet. Stud. Sąjunga, jei ji ir toliau atliks tas funkcijas, kurias iki šiol atliko.

Mes ir Bendruomenė

Studentija yra maža lietuvių bendruomenės dalelė, kuriai tačiau priklauso daugiau pareigų, kaip bet kuriam kitam jaunuo menės sambūriui. Bendruomenė deda daug vilčių i studentiją, i būsimus inteligentus, ne diplomuotus amatininkus, bet patriotiškai nusiteikusius profesionalus. Studentija irgi reikalinga bendruomenės globos. Tiek materialinės, tiek ir moralinės, pradedant nuo paskiros šeimos.

Nekartą jau spaudoje pasirodė priekaištai studentijai. Gal studentija nebuvo pakankamai raūdonųjų pikietavimuose, gal nebuvo pakankamai gausi minėjimuose ar pobūviuose. To neteisinsime. Tačiau ar bendruomenė atiduoda tai, kas pateisintų jos ekstra reikalavimus iš studentijos? Prisiminkime praeitų metų Šalpos Fondo vajeus statistiką. Vos 5% atsiliepė iš visų paprašytų paramos.

Šį rudenį centro valdyba kreipėsi į visas organizacijas prašant daryti studentams nuolaidas parengimų ir vakarų metu. Ar daug organizacijų bei organizatorių išgirdo šį prašymą dalyvauti netiesioginėje, bet dviguboj studentų šalpoje?

Tiesa, jaunuo menėi ne visada pasiseka suprasti vyresniuosius. Nevisada ir vyresnieji supranta svetimoje aplinkoje bestudijuojanti jaunimą, tačiau stengiantis surasti vienokio ar kitokio nesupratimo šaknis, pasiseks išlaikyti nesumaitytą žingsnį višiesiems beiniant vieninteliu keliu, besibaigiančiu išlaisvintos Lietuvos laukuose.

RINKIMINIAI NUOSTATAI IR DVASIA

RAIMUNDAS MIEŽELIS

Rinkimai Studentų Sąjungoje paprastai sukelia daugiausia susidomėjimo ir, neretai, daugiausia triukšmą. Tad neuostabu, kad ir rinkiminiai nuostatai, kuriais vadovaujantis vykdomi Sąjungos centrinių organų rinkimai, susilaukia visų mūsų dėmesio. Atsiranda visad tokių, kurie randa juose trūkumų ir siūlo savo pakaitalus. Tai nėra bloga savybė, nes naujų kelių ieškojimas yra pagrindas progresavimui. Tačiau keitimas ko nors turi būti daromas i ką nors geresnio. Kitu atveju gaunasi ne progresavimas, o regresavimas.

Ir šiemet turime kelis pasiūlymus nuostatus pakeisti. Mano manymu siūlymai neatitinka šių dienų reikalavimų ir todėl turėtų būti palikti dabartinė — kombinuota mažoritarinė-individualistinė — rinkimų sistema. Mūsų Sąjungos rinkiminiai nuostatai buvo sudaryti remiantis lietuvių studentų patirtimi praityje bei atsižvelgiant i dabartinę padėtį. Jie gerai mums tarnavo penkerius metus ir pilnai pateisino i juos įdėtus viltis.

Argumentus už dabartinę sistemą puikiai išdėstė collega Vytautas Žvirzdys, buvęs pirmasis Lietuvių Studentų Sąjungos JAV Pirmininkas bei Studentų Ateitininkų Sąjungos Pirmininkas, "Draugo" skyriuje "Akademines Prošvaisės". Nuostatus gi keisti tame pačiame numeryje siūlo collega Vytautas Vygantas. Jo pagrindinis, ir faktinai vienintelis argumentas yra, jog pagal jo siūlomą sistemą būtų tai išnkytų grupinės varžybos Sąjungoje.

Nuošalyje paliekant šiam momentui klausimą ar tai naudinga aplamai, pagalvokim ar tikrai tai būtų atsiektą, kaip tvirtina V. V. Ar galima sausais nuostatais ir tuščiai skambančiais nutarimais pakeisti vyraujančią dvasinę nuotaiką?

Atsakymą aiškiausiai ir paprasčiausiai duoda mūsų Sąjungos patirtis. Nebuvo nei vienu rinkimu, kuriuose pagrindiniai sarašai neatstovautų tam tikrų ideologinių ar politinių pažiūrų ar grupių. Kodėl taip buvo? Tik dėl to, kad studentai patys to norėjo!

Bekalbėdamas apie spaudimą eiti i rinkimus grupėmis V. V. absoliučiai "pamiršta" (kas jo argumentams yra gana naudinga) visai "menką" punktą: dabartiniai rinkimų nuostatai nenusako KOKIU PAGRINDU kandidatų sarašai turi būti sudaryti. Nuostatai tik sako, kad balsai vėliau paskirstomi sarašams. Tai viskas. Reiškia, sarašai gali būti sudaryti, bet kokiu pagrindu. Pavyzdžiui septyni inžinierų studijuoją gali kandidatuoti viename saraše, kiti šeše inžinieriai dėl įdomumo pasikviety vieną chemikę gali sudaryti antrą sarašą, septyni Clevelando studentai — trečią, septyni Illinois universiteto studentai — ketvirtą ir du santariečiai, du ASS nariai, du ateitininkai ir vienas niekur nepriklausas — penktą. Štai ir turime pagal dabartinę sistemą penkis sarašus sudarytus visai ne pagal grupių priklausomybę. Ir konkurencija vyksta ne tarp grupių, bet tarp šių individualių sarašų.

Dabar paklauskime savęs, kodėl, jeigu pagal šią sistemą yra įmanoma, per penkerius Sąjungos gyvavimo metus nei viena kartą pagrindiniai sarašai nebuvo taip sudaryti. Tik ne dėl to, kad kaip klaidingai teigia V. V.

tai yra dabartinių nuostatų išdava, bet tik dėl to, kad patys studentai to norėjo.

Tad siūlomas "pakeitimas" nieko šiam atvejyje nepakeistų (nors tai nurodoma kaip pagrindinė keitimo priežastis), nes ir toliau ideologinės ar politinės grupės ar bloka! statytų savo žmones ir remtų savo žmones (nes ir individualinėje sistemoje jei balsuoją šalia savo kandidato ir už kitą, tuo pačiu kenkia savajam). Tai būtų keturi ar septyni ar kiek grupių atstovų, tik šį kartą "individualiai" išstatytų.

Tačiau "pakeitimas" visgi pakeistų vieną dalyką (ko V. V. kažkodėl savo straipsnyje neiškėlė...): tai, kad grupė turint 51% Sąjungos narių galėtų išrinkti visus septynis savo žmones, o visi kiti Sąjungos nariai, nors turi 49% balsų, neturėtų jokio žodžio Studentų Sąjungoje. Šiemet, pavyzdžiui, pagal V. V. siūlomą sistemą Centro Valdyboje būtų buvę išrinkti šeši vienos organizacijos nariai ir tik vienas iš kitos. Truputi pasipaudus gal ir tas vienas nepraeitų... (kaip kad įvyko Garbės Teismo ir Revizijos Komisijos rinkimuose). Dabar gi, nors tai gal ir nemalonu tam tikriems asmenims, turim Centro Valdyboje gražiai atstovaujamas įvairias pažiūras ir nuomones. Taip turi būti ir ateityje.

Red. pastaba: Nors šis str. pavėluotai pasirodo spaudoje, argumentai visidėto nenustoja prasmės. Kontroversijos yra neubalsuojamos, bet tik suprantamos.

UŽUOMINOS

Du nauji studentiški leidiniai nepersinausiai išėjo iš spaudos: "Santara" ir "Vivat Santana". Abu skirti Lietuvių Studentų Santaros nariams. Pirmasis leidžiamas Centro Valdybos višiemis santariečiams, o antrasis New Yorko skyriaus savo nariams.

"Santara" spausdinama spaustuvių daro labai patraukliu išpūdi. Pirmajame numeryje, šalia Santaros skyrių veiklos kronikos, zoninio suvažiavimo rezoliucijų ir kitų informacijų įdėti du gerai paruošti straipsniai liečia skyrių veiklą. Vienas — Leon Sabaliūno "Mažų skyrių veiklos klausimais", o antrasis — Vytauto Kavolio "Didesniųjų skyrių veiklos klausimais". Tai didžiai vertinga medžiaga norint padaryti skyrių susirinkimus naudingesnius, įdomesnius ir patrauklesnius. Su šiuo biuleteniu susipažinti verta visiems studentams.

"Vivat Santana" gražiai išleistas penkių puslapių leidiny ryškiai byloja apie Lietuvių Studentų Santaros New Yorko skyriaus gyvumą. Pirmajame numeryje apžvelgiama to skyriaus veikla, įdėtas įdomus Jono Bilėno straipsnis "Savikritika ir Vaistai", B. Petkaus pasiūlymai apie būrelį veiklą ir duota gausios kronikos iš Santaros veiklos.

Abiejų biuletenių redakcijoms linkime taip sėkmingai ir toliau vykdyti šį prasmingą darbą. O "Santari" be to negalime neiškėsti nepakartojus Kanados studentų skyriaus "Studentiškuoju Keliu", einančio "Tėviškės žiburiuose", linkėjimą "Biuletenį išvystyti i žurnalą".

— o —

Kalbant apie studentišką spaudą, gal tikrai reikėtų išsamiau pagalvoti apie studentiško žurnalo išleidimą. Esamieji skyriai mūsų periodinėje spaudoje gerai atlieka savo užduotį palaidinti ryšį pačių studentų tarpe bei tarp studentų ir visuomenės. Jie gera dirva ir mūsų jauniems publicistams, žurnalistams bei visuomenininkams. Tačiau, deja, jie negali duoti pakankamai vietos nei ilgesnėms mokslinėms studijoms, nei platesnėms kultūrinių klausimų nagrinėjimams, nei mūsų pradedantieji literatams ar dailininkams. O jie turi turėti lauką, kuriame galėtų atstovauti savo darbo vaisius.

Žurnalo leidimas, kad ir neperiodinio, yra didelė problema (ypač turint galvoje sunkią mūsų spaudos finansinę būklę), tačiau išsamesnis šio klausimo nagrinėjimas turėtų būti pradėtas nedelsiant. Coll. V. V. Steponavičiaus iš New Yorko pasiūlymas žurnalo leidimo reikalui priimti Santaros suvažiavimui Tabor Farmoje, rado gyvą atgarsį. Atrodo, kad ir mūsų visuomenės tam tikri sluoksniai yra šiuo klausimu susidomėję.

Mančiau, kad santariečių, šviesiečių, studentų skautų, varpininkų, tautinių korporacijų narių bendromis pastangomis būtų galima išleisti tikrai nekasdieninį studentišką žurnalą. Būtų naudinga artimoje ateityje pasvarstyti šį klausimą giliau.

— o —

Gautas yra ir Los Angeles studentų leidžiamas "oficiozo" "Palmių Pavėsy" Nr. 4 (10). Tai įdomus Los Angeles studentams skirtas, rotatorium spausdintas, laikraštėlis. Jame visuomet gausu karikatūrų ir linksmesnių straipsnelių.

Šiame numeryje vedama "propaganda" už "naują" valdžią Studentų Sąjungos Los Angeles skyriui, pereitų metų skyriaus pirmininkas Vladas Muchlia duoda išsamią platios jų veiklos apžvalgą, gausu kronikos, įdėta vietos Santaros skyriaus susuktos filmos (rodytos be Los Angeles, jau ir Tabor Farmoje, Bostone bei New Yorko!) "rimta" kritika bei daug žinių iš Los Angeles Santaros skyriaus veiklos.

Leidiny puikiai atestuoja veikliuosius Los Angeles studentus, "Palmių Pavėsy" redaguoją Paulius Jasiukonis padedamas redakcinio kolektyvo.

— o —

Lituanistikos Instituto organizuojami Aukštieji Lituanistikos kursai Chicagoje, kaip girdėti iš spaudos, juda i priekį. Jau sudarytas gausus kvalifikuotų ir patyrusių dėstytojų kadras.

Numatoma, kad kursai, be bendro lituanistinių dalykų studijavimo, duos galimybę įsigyti ir lituanistikos mokytojo diplomą.

Lituanistinių žinių trūkumas vis ryškiau ir ryškiau pasireiškia mūsų tarpe, kad turėtų nelikti nei vieno studento Chicagoje, kuris nepasinaudotų šia puikia proga praturtinti savo lituanistinį lobyną. O kad kitų miestų studentai nebūtų nuskriausti, kursų vadovybė turėtų pasvarstyti galimybių sudarymą kursų išlaikyti korespondenciniu būdu. Techninės kliūtys, surištos su šiuo metodu, neturėtų būti nenugalimos. Kaip teko skaityti, gan sėkmingai lituanistiniais dalykai korespondenciniu keliu yra išinami Australijoje. Kursų

AKADEMINIAME PASAULYJE

• Kilnojamoji Jaunųjų Dailininkų Meno paroda buvo atidaryta Illinois universitete, Urbanoje, lapkričio 6 dieną. Laikė dviejų oficialių atidarymo valandų parodą aplankė per šimtą penkiasdešimt žiūrovų, studentų ir profesūros atstovų. Universiteto dienraštis "Daily Illini" parodą plačiai aprašė, o per Illinois universiteto WILL televizijos stotį parodos reikalais interview turėjo Leonas Sabaliūnas su p. Froke. Parodos suruošimo darbais Illinois universitete rūpinosi vietos Santaros skyriaus valdyba — Vytautas Vepštas, Henrieta Virkau, Lakštonė Betkauskaitė — ir coll. Aušra Venclovaite.

• Liet. Stud. S-gos suv. proga Clevelande įvyko santariečių vakarienė. Programoje gražiai pasirodė solistė Ald. Stempuzienė.

• Lietuvių Studentų Santaros konferencija įvyks Naujųjų Metų išvakarėse New Yorko. Pagrindinė konferencijos tema numatoma nagrinėti lietuvių jaunimo padėtį dabar okupuotame krašte. Kalbėtojais yra pakviesti Vytautas Kavolis ir Rimvydas Šilbajoris. Numatoma, kad i konferenciją atvyks ir Lietuvių Studentų Santaros Centro Valdybos Pirmininkas Leonas Sabaliūnas. Konferencija rengia New Yorko, Philadelphiajos ir Bostono santariečiai.

• Lapkričio 22 d. Bostone buvo formaliai įsteigtas Lietuvių Studentų Santaros skyrius ir valdybon išrinkti kol. Birutė Danerytė, Vladas Eikinas, Alfredas Jakniūnas, Zenonas Mereckis ir Raimundas Šukys. I revelijos komisiją išrinkti Regina Leveckytė, Vyt. Kavolis ir Rūmualdas Leveckas.

• Santaros almanachą redaguoti pakviestas Vytautas Kavolis, o almanacho išleidimu rūpinasi Valdas Adamkavičius.

• Liet. Studentų Sąjungos Urbanos skyrius, savo lapkričio 2 d. įvyksianame susirinkime, vien-

medžiaga ten išleidžiama sasiuvinį, pavadintą "Lithuanicum", pavidalu.

Tad ir Lituanistikos Instituto organizuojami kursai neturėtų būti skirti vien Chicago studentams, o turint didesnį klausytojų skaičių gal lengviau spręstųsi ir kitos kursų problemos.

— o —
10,000 ir 100. Maždaug tokie buvo pernai Studentų Šalpos Fondo prarasto studentų remimo vajeus rezultatai. Pasiūta buvo 10,000 laiškų lietuviams ir gauta vos keli šimtai atsakymų. Tiesa, šie atsakymai nebuvo skūpūs, nes surinkta beveik pusantro tūkstančio dolerių. Bet kiek būtų buvę surinkta jei visi būtų atsakę? Taip visuomenė, kuri dažnai kalba apie jaunimą kaip tautos ateitį, tautos elitą bei kovos prieš nautautėjimą reikšmę, reagavo i kvietimą prisidėti prie konkretaus ir svarbaus uždavinio.

Daug buvo rašyta gražių žodžių, daug argumentų vartota, bet atgarsio veik jokio negauta. Turbūt jau niekas neišjudins iš to giliojo surambėjimo didžiosios lietuvių visuomenės dailės. Tačiau retkarčiais vis vilimasi. O gal šį kartą?...

Šis lapkričio mėnuo Studentų Šalpos Fondo parinktas studentų remimo mėnesiu. Jo metu kreiptasi i lietuvių visuomenę prašant inėsti nors auką i Fondą idant šis galėtų savo darbą testti. Mėnuo dar nėra pasibaigęs, auks dar galima pasiūsti, tad ir rezultatai dar nėra paaiškėję. Optimistai dar turi progos tikėtis. O gal šį kartą... nebereikės studijas nutraukti gabiems studentams, nebereikės eiti i fabri-

ka vietų universiteto, nebereikės dirbti per naktį, kad užsidirbtų centą maistui.

Gal? Bet greičiausiai Fondo kreipimasis bus praleistas be didelio susidomėjimo ir šiemet. Ar nereiks lietuvių visuomenei kada gailėtis šio kurtumo?

balsiai priėmė rezoliuciją-prašymą, kuriuo norima, kad Centro Valdyba atšauktų savo nutarimą liečiantį 75 c. mokesčių, kurį Sąjungos narys turi sumokėti įgaliodamas save būti atstovaujama visuotiniame suvažiavime.

• Santaros sekretoriato adresas yra sekantis: Vida Gaskaitė, 1005 So. Lincoln, Urbana, Illinois.

• Clevelande lapkričio 24 d. įvyko Lietuvių Studentų Santaros zonių konferencija. Konferencija liėtė grynai organizacinius reikalus.

• Lietuvių Studentų Santaros New Yorko skyrius ruošia kartu su Sambūriu "Šviesa" Naujų Metų sutikimą. Rengimo komisijon įeina A. Grigaitis, T. Jasaitis ir J. Bilėnas. Visi rytinių pakraščių studentai, ypač santariečiai ir šviesiačiai, kviečiami kuo skaitlingiau dalyvauti šiame puikiame balijne.

• Nijolė Bartuškaitė, Dalia Juknevičiūtė, Danutė Sakalauskaitė, Anelė Pagalytė, J. Šapkus, Nijolė Vedečytė - Palubinskienė, Vytautas O. Virkau, Rita Zukaitė dalyvauja lietuvių studentų meno parodoje. Parodos rengėjai yra Lietuvių Studentų Santara. Parodos maršrutas apima Illinois Universitetą, Urbaną; Detroitą, Clevelandą, Chicagą, Bostoną, New Yorką ir Philadelphiają.

• Kostas Ostrauskas dalyvaus Sambūrio "Šviesa" rengiamame Vinco Krėvės-Mickevičiaus minėjime New Yorko.

• New Haven, Conn. (kur yra žinomas Yale universitetas) įsteigtam Lietuvių Studentų Sąjungos skyriui pirmininkauja Rimvydas Vaisys, sekretoriaus Edvardas Kaminskis.

• Jonas Galminas, veiklus Santaros, šviesos, Studentų Sąjungos narys, išrinktas Lietuvių Rezistencinės Santarvės New Yorko skyriaus pirmininku.

• R. Česonis, V. Bogutaitė ir Z. Pucevičius išrinkti i Lietuvių Studentų Sąjungos Baltimorės skyriaus valdybą.

• Rusų statybos ekspertų lankymosi metu Bostone suruoštuose pikietavimuose aktyviai dalyvavo lietuvių studentai. Lietuvių dalyvavimą pikietavime tvarkė vietos studentų skyriaus pirmininkas Algirdas Banėvičius.

• Pirmajame Amerikos ir Kanados lietuvių kultūros kongrese, kuris įvyks 1956 m. birželio mėn. 30 d. Chicagoje, Sherman viešbutyje, kviečiama dalyvauti lietuviškoji studentija. Pabrėžiama, kad jos patarimai ir parama yra labai laukiami. Tuo pat metu Chicagoje įvyks ir lietuvių dainų šventė. Studentija jau dabar turėtų pradėti planuoti dalyvauti suvažiavime bei aktyviai prisidėti prie jo pravedimo.

• Lietuvių Fronto centro valdybos rinkimų komisijon įeina studentė I. Lozaitytė.

• Waterburyje susiorganizavo studentai ateitininkai. Jiems vadovauja L. Janušaitytė ir A. Bačkaitis.

• Bostono šeštadieninėje mokykloje dėsto studentai Dalia Barmutė ir I. Kamantauskas.

• Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos jaunimo sekcija išleido krikščionių demokratų partijos jaunimui skirtą žurnalą "Jaunimo žygiai". Jį redaguoja A. J. Kasulaitis ir A. Vedeckas.

• De Paul universitete Chicagoje steigiamas lietuvių studentų klubas.

(Perkelta i 6-ąjį pusl.)

NAUJAS OLDSMOBILIS?

Ar jūs norėtumėt turėti vieną?

NORITE GERO PATARNAVIMO

ir

LIBERALAUS SUSITARIMO

Ateikit ir pamatykit...

MICHAEL OLDSMOBILE CO.

10640 St. Clair Ave.

MU 1-7000

Atidaryta vakarais iki 9 P. M.

Yeager FOR BRAKES

WHEEL ALIGNING on all cars
BY EXPERTS WHO REALLY KNOW HOW

Raybestos

TIME PAYMENTS
SPECIALISTS SINCE 1920

6615 CARNEGIE
PHONE RE. 2-2455

Rusams pasakyta teisybė

Aktualių programoje Šveicarijos sostinės Berno radijo stotis š. m. lapkričio 19 d. transliavo lietuvių parūpintą apžvalgą apie Sovietų Rusijos karines bazes užsienyje. Apžvalgoje buvo sustota ties sovietų bazėmis Lietuvoje ir kitose Pabaltijo valstybėse. Šios apžvalgos santrauka čia ir duodame. Red.

Kaip ir galima buvo laukti, sovietų propaganda apšiai panaudojo argumentą, kurį jai suteikė š. m. rugsėjo 19 d. pasirašytoji sutartis tarp Sovietų Sąjungos ir Suomijos. Pagal šią sutartį, Maskva atsisakė karinės bazės, kuri jau buvo perleista Porkkala-Udd vietovėje, pasirėmusio 1944 m. rugsėjo mėnesio paliaubomis ir 1947 m. vasario mėnesio taikos sutartimi.

Tik ką pasirašiusi sakyta sutartį, Maskva ėmė skelbti, kad Sovietų Sąjunga nebeturinti svetimos teritorijos karinių bazių, tuo tarpu kai vakarų valstybės turinčios jų visą eilę. Sovietų propaganda buvo ypatingai nukreipta prieš Amerikos Jungtines Valstybes. Jos karinės bazės buvo paminėtos, kaip nukreiptos prieš Sovietų Sąjungą ir grąšančios pasaulio taiką.

Buvo aišku, kad sutarties pasirašymo laikas buvo parinktas, atsižvelgus į Ženevos konferenciją. Ir iš tikrųjų, savo pirmojoje kalboje keturių valstybių užsienio reikalų ministrų konferencijoje Ženevoje, sovietų užsienio reikalų ministris Molotovas paminėjo sutartį su Suomija, ypatingai ta proga pabrėždamas, kad Sovietų Sąjunga nebeturinti jokių karinių bazių už savo teritorijos ribų.

Rusijos atsisakymas bazių Suomijoje ir jos pakartotinis keliamas reikalavimas, kad Amerika atsisakyti savo karinių bazių užsienyje, teikia mums progą apžvelgti sovietų politiką per paskutiniuosius 15 metų.

Kaip žinoma, vokiečiams 1939 m. kovo mėnesį užėmus Prahą, Anglija ir Prancūzija bandė sudaryti su Sovietų Sąjunga karinę sutartį. Tačiau Maskvoje pradėtos derybos ėjo pirmyn labai nesklaidžiai, svarbiausia todėl, kad vakarų demokratinių valstybės nesutiko patenkinti sovietų reikalavimų, kad raudonajai armijai būtų suteikta teisė įžengti į Lenkiją ir Pabaltijo valstybes. Londone ir Paryžiuje turėta skrupulų prieš tokį sovietų reikalavimą, nes jį priėmus, valstybės, kurios skiria Rusiją nuo Vokietijos, būtų buvusios paaukotos imperialistinėms užmačioms.

Derybos tarp Maskvos ir vakarų valstybių greit nutruko. Netrukus buvo patirtos ir tikrosios prieštastys, būtent, 1939 m. rugpjūčio mėnesį Molotovas susitarė su neacionalistiniu užsienio reikalų ministru von Ribbentropu, pagal kurį visa Rytų Europa buvo padalinta tarp Maskvos ir Berlyno. Lenkija buvo kariškai užpulta, o trims mažosioms Pabaltijo valstybėms — Lietuvai, Latvijai ir Estijai — tuometinis sovietų užsienio reikalų komisaras Molotovas pastatė ultimatyvų reikalavimą, kad jos leistų įžengti savo teritorijoje sovietinės karinės bazes.

Suspaustos tarp tuo metu glaudžiai bendradarbiavusių Rusijos ir Vokietijos, atkirstos nuo vakarų, trys Pabaltijo valstybės buvo priverstos sovietams nusileisti ir sutikti su jų karinėmis bazėmis. Tokiu būdu 1939 m. rugsėjo-spalio mėnesį buvo pasirašytos sutartys tarp Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Sovietų Sąjungos. Sovietų Rusija pasiuntė į tas valstybes maždaug po 30,000 vyrų kariuomenės, kuri buvo aukščiausiam laipsnyje motorizuota ir paskirstyta po strategiskai svarbias vietas.

Kaip žinoma, 1939 m. rudenį Maskva pastatė tokį pat reikalavimą Suomijai, motyvuodama tatau neva Leningrado saugumo

sumetimais. Suomų vyriausybė atmetė sovietų reikalavimą ir, pasinaudodama patogia krašto geografinė padėtimi, stvėrėsi ginklo prieš užpuolimą iš Rusijos pusės. Karžiogiškas, bet ne lygus karas truko kelis mėnesius, kol Suomija buvo priversta nusileisti jėgai. Ji buvo priversta ne tik perleisti sovietams svarbią teritorijos dalį su Viborgo miestu, bet ir sutikti su sovietų karine baze Hanggo. Tiesa, kai prasidėjo vokiečių rusų karas, suomiai galėjo atsiimti savo teritoriją, bet kai 1944 m. rugsėjo mėnesį buvo pasirašyta paliaubų sutartis, Suomija turėjo išleisti sovietų karines bazes Porkkala-Udd srityje.

Kai dėl Pabaltijo valstybių, tai sovietų vyriausybė pasinaudojo Prancūzijos ir vakarų fronto žlugimu 1940 m. pavasarį ir vasarą. Visos tos valstybės buvo kariškai užpultos ir okupuotos. Tenka pastebėti, kad toje okupacijoje aktyviai dalyvavo kaip sykis tos raudonosios armijos dalys, kurios buvo išleistos karinėse bazėse. Jos suvaldino "Trojos arklio" vaidmenį. Po to sekė "rinkimai" pagal žinomus sovietų receptus, kurių rezultatai iš anksto buvo žinomi: 99% nu balsavę už įsijungimą į Sovietų Sąjungą...

Kaip žinoma, Vakarų valstybės su Amerikos Jungtinėmis Valstybėmis priešakyje niekada nepripažino Pabaltijo valstybių inkorporacijos. Jos ne viena karta yra pareiškusi, kad Pabaltijis turi laisvo apsisprendimo teisę, kuri yra garantuota ir Atlanto Chartoje. Egzistuoja pabaltiečių sluoksniui nuolat parbėžia, kad Pabaltijo valstybės buvo įjungtos į Sovietų Sąjungą, nesiskaitant su gyventojų valia. Jeigu Rytų Vokietijoje reikalaujama laisvų rinkimų, tai tokiu pat teise priklauso pabaltiečiams. Kaip Rytų Vokietijoje so-

10 savaičių amžiaus bokseriui šalta. Geras megztinis tikrai praverčia...

vietinis režimas remiasi nežymios mažumos viešpatavimu, taip lygiu būdu Pabaltijyje sovietai nieku būdu neatvaizduoja tautos valios.

Kadangi vakarų pasaulis nėra pripažinęs sovietų okupacijos Pabaltijyje, taigi Maskvos kariuomenė tose valstybėse laikoma kaip okupacinė kariuomenė. Jei sovietai reikalauja savo bazių Suomijoje, pasiremdami neva pavoju iš vokiečių pusės, tai taip pat sovietų bazėms nebėra pagrindo pasilikti Pabaltijyje,

nes ir ten padėtis pasikeitė. Kaip ten bebūtų, atitraukdama savo bazes iš Suomijos, Sovietų Sąjunga dar negali teigti, kad ji nebeturinti bazių už savo teritorijos ribų. Pabaltijis tarptautiškai pripažįstamas kaip laisvų tautų kraštas, tad išeina, kad sovietai, laikydami raudonąją armiją Pabaltijyje, laiko karines bazes užsienyje.

CHICAGO

RAMOVENAI PAGERBĖ
LIETUVOS KONSULĄ
DR. P. DAUŽVARDĮ

Lapkričio mėn. 13 d. Chicagoje RAMOVENAI, talkininkau-

jant savanoriams-kūrėjams, šauliams ir birutininkams, surengė Lietuvos kariuomenės minėjimą.

Lietuvių Sąjungos "RAMOVĖ" Centro Valdyba, Lietuvių Auditorijoje, minėjimo iškilmingo posėdžio metu, pasveikino Ramovėnų vardą iškilmiškai dalyvavusį Konsulą Dr. P. Daužvardį, jo 30 metų diplomatinio darbo sukakties proga ir įteikė jam įspūdingą sveikinimo adresą, skoningai paruoštą lietuviška ornamentika. Adresą perskaitė ir jį Konsului įteikė gen. M. Rėklaitis, asistuojant kitiems Centro Valdybos nariams ir birutininkių atstovėms. Konsulo ponai J. Daužvardienei, uoliai ir energingai lietuvių tautos reikalų atstovei ir gynėjai, birutininkės įteikė gražią raudonų rožių puokštę, o mažos skautukės prisiegė abiems po tautinę juostelę rūtomis papuošta.

Šis gražus ir netikėtas Ramovėnų mostas Konsulą ir Ponį gerokai sujaudino. Savo padėkos žodyje ponai Daužvardžiai širdingais, jautriais žodžiais išreiškė ramovėnams ir birutininkėms gilų lietuvišką dėkingumą ir ragino visus lietuvius būti vieniniais visuose Lietuvos ir lietuvių frontuose ir Lietuvos laisvės kovoje nesigailėti nei darbo nei aukų.

Konsulas priminė, kad Lietuvos diplomatu ir kariuomenės pareigos turi daug giminingumo ir panašumo. Kariuomenė Lietuvą gynė krašte, o diplomatai užsienyje. Ir vieni ir kiti yra prisiekę tėvynei — Lietuvai ištikimybę. Tėvynės atžvilgiu jie savo pareigas atliko ir atlieka taip, kaip buvo ar yra galima.

Ponų Daužvardžių darbštumas, energija, nuosirdumas, tolerancija ir gilus patriotizmas yra tos dorybės, kuriomis turėtų puoštis kiekvienas sąmoningas lietuvis, o ypač diplomatas, kultūrininkas ir politikas. Už nenuilstomą ir sėkmingą veiklą, atstovaujant Lietuvos ir lietuvių tautos reikalus, Ponai Daužvardžiai nusipelnė didelę pagarbą ir įvertinimą ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių bei kitataučių tarpe. A. R.

SOLISTĖS JUZĖS KRIŠTOLAITYTĖS KONCERTAS

Solistė Juzė Krištolaitytė Mažojų Severance Hall salėje, gruodžio 11 d. 5 v. v., sekmadienį, koncertuos duodama visai naują programą dainų bei arijų vakare.

Dar lietuviškos konservatorijos auklėta Juzė Krištolaitytė priklauso jaunajai Lietuvos dainininkių kartai, pradėjusi dainuoti 1942 m. Koncertuodama Kaune ir Vilniuje, su jaunų dainininkių trupe solistė yra apvažiavusi eilę provincijos miestų. Tais pačiais metais ji dainavo Kauno bei Vilniaus radiofonuose, 1943 m. buvo priimta soliste į Vilniaus operą kolorotūrinio soprano vaidmeniu.

Tremties metu Vokietijoje Juzė Krištolaitytė aktyviai dalyvavo mūsų kultūriniam judėjime. Koncertuodama įvairiam dainininkių deriny, ji yra aplankiusi veik visas lietuviškas kolonijas, dainavusi Jeronimo Kačinsko vedamoje dainininkių trupėje, dalyvavusi Schoengau pabaltiečių festivaly ir koncertavo su Augsburgio simfoniniu orkestru.

Solistė Juzė Krištolaitytė ir dabar pastoviai koncertuoja Amerikos bei Kanados išeivijos lietuviams. Čia pat Clevelande retas kuris mūsų kultūrinis įvykis apsieina be minimos dainininkės pagalbos.

Nežiūrint, kad jaučiamės esą nepaprastos dainos bei dainininkių kraštas, negalime girtis, kad mūsų kolonijos puošti gausių solistų skaičiumi. Dėl to šituos, kurie, nežiūrint karo audrų, gyvenimo vargę bei rūpesčių, nepraranda noro nei talento dainuoti, norėtume ypatingai branginti.

Juzė Krištolaitytė, norėdama išsilaikyti rimtos menininkės aukštumoje, niekada nebuvo nustojęs gilintis dainavimo studijoje, siekdama vis subtilesnį dainos interpretavimo meno.

Gyvendami krašte, kuriame scenos menas yra pasiekęs labai aukšto lygio, kuriame gausu geriausių koncertų, mes vis tik labai dažnai pasigendame savos muzikos ir savos dainos. Kartais atrodo, kad ir grožį lietuvis me-

nininkas išgyvena mums daug artimiau.

Solistė Juzė Krištolaitytė ne kartą yra pasitarusi, kad jai yra džiaugsmas dainuoti saviesiems. Tegul tat ir būsimas koncertas būna jai ir vėl džiaugsmas dainuoti ir mums džiaugsmas klausyti. A. A.

BOSTON

ČIURLIONIECIAI BOSTONE

Neturiu čia tikslo rašyti koncerto recenziją, tai ne mano sritis. Ją parašė tūkstantinė žiūrovų auditorija savo širdyse ir išreiškė karštų aplovismentų audra dirigentui, solistams, choristams, bei tautinių šokių šokėjams.

Jau po Komiteto rengimo pirminko A. Matjoškos pasveikinimo ir Lietuvos generalinio konsulo A. O. Shalnos kalbos, mišraus choro dainos, kaip "Kur giria žaliuoja", "Laisvės Tėvynei Numylėtai" ir kitos žiūrovus nutiekė užburiančiai. Ir taip didelėje tyloje švelniai plazdeno: "Partizanų dainos" aidai: "... Kas akis manąsias atras lino žiede, kas man ravint rūtas, padėk Diev' sakys...", užkaltindami širdį šilagalvio senelio. Ir jis, braukdamas riedančią asarėlę, sako šalia sėdinčiam kaimynui: "Mielas drauge, argi negražu buvo mūsų Lietuvoje, o kaip norėčiau ten bent numirti sugrįžti..."

Panašūs pašnekėsiai pynėse žiūrovų tarpe, koncerto pertraukos metu. Visi, pamiršę amerikoniško tempo rūpesčius, pakilusia nuotaika, tarsi, jautė virš scenos plandančią tėvynės laukų dvasią.

Ir vėl kanklių akordai pynėse su spalvingais solistės A. Stempuzienės balso niuansais — "Pie menaitės dainoje". Nuosiskaitingai liūliavo: "Pamylėjau vakar" — solistės Juzės Krištolaitytės kobaritūro aidai.

Auditorija kilo iš vietų po: "Už jūrelių už marelį" ir šaukė bisui.

Gaivalinga daina surišo žiūrovus ir choristus. Sunku buvo skirtis visiems. Tačiau "Namo" dainos rimtis grąžino visus į realybę, priminė kasdieninių dienų rūpesčius.

Po koncerto Bostono L. Tautinės Sąjungos namų seklyčioje Ansamblio dalyviai, rengimo komitetas ir svečiai buvo pavaišinti Bostono lietuvių šeiminių.

Vaišių metu susitiko seni pažįstami, bičiuliai, nesimatę keletą metų. Kiek malonių įspūdžių, prisiminimų gyvų kitados nunešė laiko nerami banga.

Užbaigiant, žiūrovų vardu tektų išreikšti nuosirdžią padėką Bostono lietuvių koncerto rengimo komitetui, kad nebodami darbo, ryžosi tokiam kilniam žygiui ir "Čiurlioniečius" pakvietė pasiskaidrinti niūrias mūsų padangės dienas. Garbė visiems!

J. V. Sūdavas

Clevelande

Studentai dėkoja

poniai O. Jokubaitienė už puikiai paruoštus bendrus suvažiavimo metus pietus, p.p. Juozui Margevičiui ir Julijui Staniškiui už talkininkavimą bufete ir asmenims bei šeimoms, kurios davė nakvynės ir pavaišino į Clevelandą atvykusius studentes-studentus, reiškiamame nuosirdžiausia padėką.

Clev. Studentų Skyriaus Valdyba ir nariai

Padėka

Clevelando Palangos laivo būdžiai reiškia nuosirdžią padėką A. Augustinavičienėi už būdžiams, iškilmingoje sveikoje, skaitytą labai įdomią ir aktualią, specialiai jaunomenei pritaikytą auklėjimo paskaitą. Palangos laivo įgula

Tiktai

Stroh's

turi skonį kaip

Stroh's

kadangi

Stroh's

yra Amerikos vienintelis

Ugnimi Gaminamas alus.

(Gaminamas ugnimi 2000 laipsn.)

Jum patiks

Stroh's

jis yra šviesesnis!

DABAR UŽ VIETINĖS KAINAS!

Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Clevelande ir APYLINKĖSE

Atvyksta Dr. S. Biežis

Atlikęs įdomią kelionę Europoje, ypač pasimatęs su mūsų žymiaisiais dabar Europoje esančiais atstovais, aplankęs mūsų svarbesnes įstaigas, Amerikos Liet. Tautinės Sąjungos pirmininkas Dr. S. Biežis atvyks padaryti viešą pranešimą. Pranešimas įvyks Lietuvių salėje, sekmadienį, gruodžio 18 d., tuoj po pamaldų, 11:30 val.

Čiurlionio Ansamblis baigia Jubilėjinus metus

Pasirodymu Bostone Čiurlionio ansamblis baigė koncertų, praėjusių 15-tų ansamblio gyvavimo metų jubiliejaus ženkle, virtinę.

Jubilėjiniais metais ansamblis koncertavo Detroito, Toronte, Hamiltono, Rochesterio, Philadelphiaje, Wilkes Barre, du kartus Chicagoje, Clevelande, Bellevue ir Bostone. Šių koncertų klausėsi apie 20,000 žmonių.

Ansamblio ir muz. Mikulskio sukaktims minėti komitetas, vadovaujamas inž. Pijaus Žiūrio, visa eilė kitų organizacijų ir atskirų asmenų jubilėjiniais metais ansamblį ypač parėmė ir pagerbė.

Šį šeštadienį, 7 val. vakaro Tigro kavinės patalpose ansamblis rengia uždaryj jubilėjinį metų užbaigimo aktą-pobūvį, kurio metu bus atitinkamai atžymėti ir prisiminti pasižymėję Čiurlionio ansamblio nariai, ansamblio mecenatai ir rėmėjai ir visi ansamblio darbą praėjusiais metais rėmusieji.

Steigiamojo Seimo minėjimas

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius rengia Steigiamojo Seimo 35 metų sušaukimo sukakties iškilmingą prisiminimą. Minėjimas - akademija įvyks ateinantį sekmadienį, gruodžio mėn. 4 dieną 11:30 val. Lietuvių salės patalpose.

Minėjimo metu kalbės teisininkas Julius Staniškis ir savo prisiminimus papasakos steigiamojo seimo nariai buv. krašto apsaugos ministeris plk. K. Žukas ir Vaclovas Kasakaitis.

Visi Clevelando lietuviai maloniai kviečiami į šį minėjimą galimai gausiau atsilankyti.

Skyriaus valdyba

Kalėdų eglutė

Vysk. Valančiaus Lituanistinė Mokykla antrąją Kalėdų dieną (gruodžio 26) 3 val. šv. Jurgio parapijos salėje rengia tradicinę Kalėdų eglutę visiems lietuvių vaikams su atitinkama programa ir Kalėdų Senelio dovanėlėmis, kurių atgabenimas kainuoja kiekvienam vaikui po 1 dol.

Nelankančius Lituanistinės Mokyklos vaikus prašome registruoti iki gruodžio 11 d. pas mokyklos vedėją, mokytojus ar komiteto narius. Tėvų patogumui ateinančius du sekmadienius (gruodžio 4 ir 11 d.) po lietuviškų pamaldų Spaudos Kioske registraciją vykdys komiteto išdininkas. Ta proga galima sumokėti ir mokesį už mokslą.

Lituanistinės Mokyklos mokiniai Eglutės bilietėlius Kalėdų Senelio dovanėlėms gaus per mokyklą.

SLA 14 kuopos narių susirinkimas

Įvyksta gruodžio mėn. 6 d. 7:30 val. vakare, Lietuvių salėje. Bus vykdomos Centro Valdybos narių nominacijos ir kuopos valdybos rinkimai. Po susirinkimo įvyks vaišės.

Gruodžio mėn. 28 d. Lietuvių salėje rengiama 14 kuopos jaunimui vaišės. Visi kuopos jaunuoliai kviečiami tose vaišėse dalyvauti. Pradžią 6 val. vakaro.

Studentų suvažiavimo proga

Clevelande lankėsi virš 100 studentų iš įvairių JAV universitetų. Gausus būrys studentų lankėsi Dirvoje, o sekmadienį studentų santarpių pirm. L. Sabaliūnas, D. Bartuškaitė, R. Mieželis, V. Kavolis ir Remeikis padarė vizitą Dirvos redakcijai ir pasikalbėjo aktualiais reikalais.

Dirvos redakcijoje Studentų žodžio reikalais plačiau tarėsi redaktorius Saulius Šimoliūnas ir Santaros biuletenio redaktorius Z. V. Rekašius, kurie po suvažiavimo tuoj išskubėjo į Detroitą.

Vytautas ir Natalija Aukštuoliai

Šią savaitę pastoviam gyvenimui išsikelia į East Chicago, Ind. Jų naujasis adresas: 3835 Euclid Ave., E. Chicago, Ind.

V. ir N. Aukštuoliai, gyvendami Clevelande šešerius metus yra aktyviai reiškęsi lietuvių kultūriniam gyvenime. Linkim ir naujoje vietoje būti pirmiausia lietuvių kultūriniam darbe.

J. Gaizdučiai,

gyv. Perry, Ohio, gruodžio mėn. 2 d. sueina 70 m. amžiaus. Jo brolio sūnūs — Kazys ir Juozas Gaizdučiai su šeimomis, dėdei siūnči geriausius sveikinimus ir linki dar daug metų gyventi. Prie linkėjimų jungiasi ir Alekno šeima.

J. Gaizdučiai, senam Dirvos skaitytojui, gesiausius sveikinimus, sulaukęs garbingo amžiaus, siūnčia ir Dirvos redakcija.

Organizuojama Baltijos Tautų Lyga

ALT Clevelando skyriaus iniciatyva Clevelande organizuojama Baltijos Tautų Lyga. Joje dalyvaus estų, latvių ir lietuvių tautinių grupių atstovai. Lygos tikslas aktyvinti Pabaltės kraštų išvadavimo akciją ir bendromis jėgomis priešintis komunizmo pavojui bei jo užmačioms.

Sios organizacijos steigėjų-iniciatorių bendras susirinkimas įvyko gruodžio mėn. 27 d. Jame dalyvavo visų trijų tautybių bendrinių politinių organizacijų atstovai. Susirinkimas priėmė Lygos konstituciją ir aptarė jos steigimo formalumus. Estus susirinkime atstovavo V. Laiga, ir A. Traks, latvius — Dr. J. Klavinš, Cirkels ir A. Cesr, lietuvių — A. Augustinavičienė, A. Gargasas ir J. Daugėla. Susirinkime dalyvavo ir lietuvių latvių draugijos atstovas E. Skujeniekas.

Neužilgo bus sušauktas Lygos steigiamasis susirinkimas ir išrinkta tos organizacijos vadovybė. Lietuvių atstovybė Lygai paskirs Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus valdybą.

Solistės Juzės Krištolaitytės koncertas

Clevelande įvyks gruodžio mėn. 11 dieną, sekmadienį, 5:00 val. vakaro Mažojoje Severance Hall salėje (Euclid Ave. ir 111 gatvės kampas).

Prieš koncertą specialų pranešimą padarys Baltijos Moterų Tarybos sekretorė žurnaliste Salomėja Narkelūnaitė.

Kvietimai į koncertą gaunami Dirvos redakcijoje, Spaudos kioske bei pas platintojus.

Koncertą rengia Baltijos Moterų Tarybos Clevelando Klubas.

Parduodamas namas

Vienos šeimos, 5 kambarių. Gaso šildymas. Namą galima apžiūrėti šeštadienį ir sekmadienį, susitarus telefonu: SH 9-1181. Namas lietuvių rajone.

Bendruomenės padėka

Spalio 29 d. įvykęs senųjų Amerikos lietuvių pagerbimo pobūvis-akademija suvedė visus krūvon ir suartinio. Savo dvasia ir susidariusia nuotaika jis įnešė daug giedros į bendrąjį Clevelando lietuvių gyvenimą. Tai galėjo įvykti, kad kiekvienas savo dalyvavimu prie to prisidėjo. Lietuvių Bendruomenės Clevelando apylinkės valdyba todėl nuoširdžiai dėkoja:

visiems tiek senosios išeivijos lietuviams veikėjams, tiek naujai atvykusiems lietuviams už gausų atsilankymą;

visiems pobūvio metu kalbėjusiems ir savo kalbomis išryškintiems praeities kelius, dabarties kelius, dabarties rūpesčius ir ateities siekimus; atlikusiems meninę vakaro programą — akt. P. Mazeliui, J. Aleknai su dukrele, M. Galdikienai, J. Salasevičienei, A. Zdaniui, G. Jankauskaitei, J. Luizaitėi, lituanistinės vysk. Valančiaus mokyklos tautinių šokių Grandinėlių grupės šokėjoms bei akordeonistams ir jų vadovams L. Sagiui bei J. Kazėnui, deklamuojusioms Gatautytėi ir Stasaitei; šeimininkei O. Jokubaitienei ir paslaugoms jos talkininkėms Šenbergienei, Navickienei, Zydačiūnienei, Makarskienei, tortų ir pyragų kepėjoms Čepukaitienei, Eidimtienei, Eidukevičienei, Gaidžiūnienei, Urbanavičienei, Žemaitienei, bufeto vadovui Vl. Blinstrubui ir talkininkams Grybauskui bei Jurgaičiui, įvairių darbu prisidėjusiems Dučmanui, Bacevičiui, Gruodžiui, Gaidžiūnui jr., Degučiai, Vyšniauskui ir visiems kitiems.

Iš pobūvio 114 dol. likučio Bendruomenės apylinkės valdyba lapkričio 24 d. posėdyje paskyrė: Clevelando Vaidilos teatrui \$35, Grandinėlei \$25, Balfui \$25, Lietuvos karų invalidams \$15 ir G. Siaurukaitės laidotuvių išlaidoms \$10.

Plaukiojimo sezono užbaiga

Lapkričio 24 d. plaukiojimo sezono uždarymo proga, Clevelando Palangos laivo budžiai, suruošė iškilmingą sueigą su paskaita. Sueigoje Kudukis nušvietė Palangos laivo budžių veiklą. Numatytos gairės tolimam darbu. Sueigoje įdomia ir aktualia paskaita, apie jaunuojuomenės auklėjimą skaitė A. Augustinavičienė.

Po sueigos ir paskaitos buvo užkandžiais pasivaityta, padainuota ir pašokta.

A. Smetona jr., advokato J. Smetono sūnus, paskambino kelia muzikos kūrinių. Už paruošimą skaniu užkandžių ir malonų patarnavimą, priklauso nuoširdi padėka p. Jarašūnienei, p. Gailiūsienei ir p. Pautienienei.

Išnuomojamas kambarys

su garažu ar be garažo. Galima naudotis virtuve. Skambinti 7-10 v. v. UT 1-1729.

BALTIC Supply Co.

Tiekia prekes tiesiai iš urmo sandėlių, sutaupant pirkėjui brangų krautuvės patarnavimą. Gaunami visų žymesnių firmų gaminiai. Skambinti B. Snarskiui. Tel. KE 1-0210.

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
7015 Wade Park Ave.
Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TASYMAS

Šį mėnesį papiginta kaina įdedam už \$6.95 duslintuvą Chevroletui, už \$7.05 Fordui, už \$8.95 Pontiacui, už \$12.50 Oldsmobiliui. Dideli papiginimai dedant duslintuvus ir išmetamus vamzdžius visoms mašinoms.

Kreipkitės į J. S. AUTO SERVICE

Antanas Kavaliūnas

su šeima persikėlė į nuosavus namus: 502 E. 118 St. Telefonas MU 1-2899.

S. Grabliauskas

vokiškų radijo aparatų atstovas iš Bostono, šį ketvirtadienį bus Clevelande. Sustoja pas Aleksandrą Johansoną.

Išnuomojamas kambarys ir virtuvė

su apšildymu, atskiras įėjimas. Teirautis: 7202 Hecker Ave. kasdien.

GERI NAMAI

Mūrinio apartamento 6 kambarių butas, lenkų rajone. Gaso šildymas. Gerai išlaikytas. Kaina \$7800.

Norint pirkti ar parduoti namą šaukite:

Chimes Realty
Atstovas:
VICTOR BANIONIS
namuose SW 1-9568
Namų telef. šaukit nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.
ofise UT 1-0323

NAMAS SU GEROM PAJAMOM

6 geri kambariai, su nauja modernia virtuve ir vonia. Gerai dekoruota. Trečiam aukšte 2 kambariai, 6 garažai. Parduodamas pigiai, tik už \$13800. St. Clair — E. 125 St. rajone.

3 šeimų, po 5, 5 ir 3 kambarius, su voniomis. 2 gaso šildymai. Kaina \$13,500. St. Clair — E. 147 gatvių rajone.
Hrebar Realty
14324 St. Clair,
LI 1-6598

PIX BEVERAGE

45 rūšių alus. Kiti gaivinantieji gėrimai. Vynai ir šampainai, vietiniai ir užsieniniai. Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Atidaryta kiekvieną dieną nuo 9 ryto iki 10 vakaro.

Krautuvė dabar tvarko lietuvių savininkas.

6903 SUPERIOR AVE.
EX 1-3311

610 senelių skursta tremties lageriuose — palengvink jų natvės dienas — aukok šio v. jaus metu.

Mes kepame visokių pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis
6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra
1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

Nebrangios gėlės vestuvėms, laidotuviams ir kitiems reikalingi. Įvairūs naujai gauti augalai, papuošalai dovanoms. Lietuviški "Rūta" saldainiai. Augalai po 49 ct.

Gaunami money orders (galioja ir užsienyje)

ATIDARYTA NUO 10 RYTO IKI 8 V. VAK. IR SEKMADIENIAIS

6901 SUPERIOR AVE. TELEF.: HE 1-6339

KREIPKITĖS Į MUS — GAUSIT GERIAUSĮ PATARNAVIMĄ

BILL SCHLEKIE PLUMBING CO.

Vincas Šlekys
ELEKTRINIS SURŲ ISVALYMAS

VARINIŲ VANDENS VAMZDŽIŲ PRAVEDIMAS
SW 1-0327 VU 3-5063

JUMS GERI NAMAI

St. Clair — E. 120 St. rajone, didelis dviejų šeimų, side by side, radiatorių gaso šildymas, namas. Garažai, gera vieta. Pirkiny dviems pirkėjams.

Namas tinkamas gyvenimui ir biznui, Superior — East 71 St. Biurnio patalpa ir 7 kambarių butas. Gaso šildymas, garažai. Pigiai.

RAY NAUSNERIS,
Namų prekyba; namų, baldų ir automašinių apdrauda.
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

LIETUVAIČIŲ MOTERŲ KIRPYKLOJ

šilti, karšti, gaisrai ir šalti pusmetiniai. Plaukų dažymas.

TERRACE BEAUTY SOLON

1161 East 71 St.
UT 1-1641

Kai sergat — Jūs tuoj šaukiate gydytoją. Kodėl tat nešaukti žinovą, kad gerai patartų svarbiausiais saugumo reikalais ir apdraustų Jūsų ateitį.

Gyvybės, nelaimių, ugnies automašinių apdrauda
Skambinkit: SK 1-2183

PAULINA MOZURAITIS,
agentas

BATŲ KRAUTUVĖ BATŲ TAISYMAS

Sav. J. Kamaitis
1389 E. 65 St.
East 65 and Wade Park
Atdara nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Nauji batai ir batų taisymas mano krautuvėje daug žemesnėmis kainomis, negu jūs mokate kitur. Ateikit ir įsitikinkit.

DAŽO IR POPIERIUOJA NAMUS

Ant. Kirkilas
Kreipkitės ir gausite geriausią patarnavimą.
7204 Donald Ave. Tel. EN 1-3844

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius, apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

6210 Dibble Ave.,
Cleveland 3, Ohio
Tel.: EX 1-0376

REMONTŲ DARBAI

Atlieka mažesni ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. Rickus
Tel. HE 2-0683
1505 Addison Rd. (52)

PRADĖKIT MAŽA SUMA! BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10,000
3% palūkanų.

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2498
Cleveland, Ohio

MONCRIEF

Visų metų oro vėdinimas

ŠALDO vasarą — ŠILDO žiemą
Atlankykite savo kaimynistės Moncrief pardavėją

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai.

Įvairus valgiai, šeštadienį vakarais šokiai grojant geram orkestrui

731 E. 185 ST. KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Visi lietuviai laisvalaikį praleidžia savo Klube. Visos lietuvių organizacijos parengimus rengia tik lietuvių salėje.

Klubo ir salės vadovybė visus lietuvius kviečia čia nuolat lankytis, susitikti draugus ir artimuosius.

Pilnai padengta apdrauda HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakub's & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENDicott 1-1763
936 East 185 Street KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Lietuvių šv. Kazimiero Kolegija Romoje

Mūsų kelionės Europoje metu laikėmės garsaus pasakymo, kad — visi keliai veda į Romą... Tad iš Neapolio tuoj ir atvykome į Romą.

Ją pasiekėme šeštadienį. O jau sekantį sekmadienį ministeris p. Stasys Lozoraitis pakvietė mus pas save, tarp kitko, pasakydamas, jog pobūvyje bus ir daugiau lietuvių iš Romos, — lietuvių ir nelietuvių, pažįstamų ir nepažįstamų, daugiausia kunigų.

Tai mums buvo retas malonumas. Štai čia susitikau min. Lozoraitio svečiuose mano seną pažįstamą, bet jau seniai bematytą kunigą Rėklaitį, kuris šiuo metu yra maždaug išėjęs į pensiją. Prisiminėme laikus, kada kun. Rėklaitis, po širdise trombozo, buvo atvykęs taisyti sveikatą ir atostogauti drauge su a. a. kun. Krušu ir a. a. kun. Baltučiu į Floridą ir gyveno mano viešbutyje Hollywood... Čia pat sutikau seną pažįstamą newarkietį kunigą Vašką, dabar einantį Marjonų Kongregacijos vicegenerolo pareigas. Susipažinau su kun. Balčiūnu, kun. Bičiūnu, kun. Goru ir kun. Kazlausku iš Londono ir su daugeliu kitų lietuvių kunigų ir pasauliečių. Tikrai, lietuvių šiandien yra visur pasaulyje, toli nuo Amerikos, ir ne vien tik Amerikoje...

Dar tebesant ministerio S. Lozoraitio pobūvyje, gavome pakviesti kitą rytą aplankyti lietuvių šv. Kazimiero Kolegiją Romoje ir už Romos miesto jų turimą ūkį. Tai vėl maloni staigmena, — pamatyti, kaip lietuviai įsirengę tarpe kitų tautybių Romoje.

Tad kitą rytą, automobiliais, visi išskubėjome pamatyti Romos lietuvių kazimierietiškas įstaigas. Pirmiausia pasukome į priemiestį aplankyti ūkį. Tai nedidelis, vos 10 akrų ūkis, kuris tačiau labai našiai išnaudojamas ir kur laisvu laiku atostogauja Kolegijos klierikai. Ūkį aprodė kun. Bičiūnas, kun. Balčiūnas, kun. Goras ir drauge su jais buvojęs kun. Vaškas. Ūkelio vadovai suruošė mums pietus.

Po pietų aptarėme ir aiškinomės tos nedidelės fermos — ūkinis reikalas. Man buvo ypač įdomu, kaip ūkininkai, išsiaiškinę, kaip toks mažas ūkelis gali išsiversti ir drauge taip augštai iškelti savo gamybą, t. y. išlaikyti 16 karių, apie 200 vištų ir t. t., kada reikia pirkti visą pašarą iš šalies. Paašikėjo, kad Italijos sąlygomis galima ir taip išsiversti ir net samdyti žmones

J. J. BACHUNAS, Sodus, Mich.

padėti viską nudirbti. Ūkelis tiek gamina, kad užtenka pieno ir kiaušinių išmaitinti Kolegijoje esančius kunigus ir klierikus. Vadovai man tvirtino (be abejo jomio, visai teisingai), kad būtų daug lengviau ir gamyba dar geresnė, jei jie turėtų pinigų nusipirkti traktorių ir kitus modernius ūkio padargus.

Papietavę, pasidalinę nuomonėmis apie ūkį ir visą jo tvarkymą, nuoširdžiai padėkoję už vaišes ir žinias, išvykome apžiūrėti pačią Kolegiją.

Šv. Kazimiero Kolegija yra beveik pačiame Romos miesto centre. Tai puikūs pastatai su dideliu žemės plotu aplinkui. Lietuvių šv. Kazimiero Kolegija Romoje šiuo metu yra vienintelė lietuvių kunigų seminarija visame laisvajame pasaulyje. Ji rengia katalikų kunigus atgimsiančiai Lietuvai. Kolegija įsikūrė 1945 metais, J. E. Arkivyskupo J. Skviriecko rūpesčiu ir amerikiečių, mano nuo jaunų dienų draugo, a. a. prel. Antano Briško stambiais pinigėmis aukomis galėjo įsigyti nuosavus namus. Man atrodė, kad prel. Briška būtų galėjęs įnešti ir dar stambesnę auką ir tada Kolegijai dar lengviau būtų buvę galima verstis. Tačiau ir už tą auką, kuri sudarė puikią pradžią Kolegijai, lietuvių dviasiškiškai gali būti labai dėkinga prel. Briškai.

Dabar Kolegija yra remiama viso pasaulio lietuvių kunigų ir tikinčiųjų, ypač iš šiaurės Amerikos. Kolegija sudaro įmanomas sąlygas lietuviams kunigams pagilinti studijas, o klierikams siekti reikiamo mokslo ir kunigystės.

Pati Kolegija šiuo metu neišsiversti, jei jos išlaikymui nepaūkėtų aukos. Vadovybė turi planą, kaip Kolegija galėtų išsiversti ir savarankiškai išlaikyti. Bet tiems planams įkūnyti pradžioje reikėtų sutelkti daugiau paramos. Kaip man atrodė, tie planai tik tada galėtų būti įgyvendinti, jeigu juos paremtų Amerikos lietuvių kunigai per savo parapijas.

Kaip mums buvo pasakota, iki šiol į šv. Kazimiero Kolegiją buvo įstoję 77 studentai — 38 kunigai ir 39 klierikai. Kunigų paruošta ir įšventinta jau 27. Iš čia studijavusių, 49 kunigai dabar jau dirba dvasininkų darbą įvai-

riuose kraštuose tarp savo tautiečių, laukdami Tėvynės grįžimo valandos. Mūsų lankymosi metu Kolegijoje gyveno 16 kunigų ir 5 klierikai.

Sutikau čia du klierikus, kurie buvo Saleziečių Kolegijoje, o dabar yra šv. Kazimiero Kolegijoje. Tat kun. Sabaliausko pastangos čia nueina kitu, bet lygiai naudingu keliu.

Į Kolegiją priimami kandidatai lietuviai iš viso pasaulio. Mokslas užtruks mažiausia 6 metus. Už pragyvenimą Kolegijai šiuo metu mokama 35 doleriai mėnesiui. Lyginant su Amerikos studijų išlaidomis, tai labai nedidelis mokestis. Nepajėgiantiems užsimokėti klierikams stengiamasi duoti gražintinos ar net negražintinos stipendijos.

Kolegijos adresas: Rev. Rettore del Collegio Lituano, Via Casalmonteferrato 20, Roma (Appio), Italia.

Sunku išpranašauti, kokia bus visose srityse padėtis Lietuvai atgavus laisvę ir nepriklausomybę. Bet galima drąsiai spėti, kad su visomis kitomis sritimis bus nemažiau suplėšyta ir lyg audrų nusiausta ir religinė sritis. Senųjų lietuvių kunigų bus belikę labai maža, o naujų paruošta dar mažiau, ir nežinia dar, kaip paruošta. Kolegija tiki, kad vieną dieną išaus Lietuvai laisvės rytas. Todėl ji laiko savo svarbiausiu uždaviniu — paruošti naujus lietuvių katalikus kunigus būsimai Lietuvai, kur jie turėtų grįžti atstatyti sugriautą religinę gyvenimą.

Kaip matome, dirbama iš anksto ir labai planingai. Tai tikras pavyzdys visų kitų sričių ir pažiūrį lietuviams, kaip reikia domėtis ir ruoštis tolimesnei atečiai. Mes ne vienas paskestame siaurose šios dienos reikaliukuose, leidžiamė laiką ir lėšas bergždiems ginčams ar tarpusaviniams kovoms, iš kurių dabar lietuvių tautai Tėvynėje nėra jokios naudos, ir gal tik retas tepagalvojame apie tai, kaip ir kaip reikėtų daryti, kad paruoštume planus ir, svarbiausia, tinkamus žmones tam laikui, kai jų darbas bus pats reikalingiausias ir labai svarbus.

Su tokiais mintimis atsisveikinau su šv. Kazimiero Lietuvių Kolegija, linkėdamas jai pasisekimo ir linkėdamas visiems lietuviams gerai suprasti šį tuo tarpu vienintelį pavyzdį.

DIRVA
LAUKIA
JCSU TALKOS!

* SPAUDA *

VIENI SAUDĖ, KITI KULKAS NESIOJO

"Draugas" lapkričio 23 dieną specialiu straipsniu pasitikdamas Vliko sesiją, pareiškė, kad, Vlikui susirenkant Amerikoje, "Visuomenė galės iš arčiau sekti jo veiksmus ir tikslesnes išvadas pasidaryti".

Bet posėdžiai buvo uždari, spaudos atstovai į juos nebuvo kviešti, o kurie visdėlto nuėjo, nors ir nebuvo išprašyti, buvo įspėti, kad neturi teisės nei rašyti nei pasakoti, kas dedasi posėdžiuose. Visuomenei apie tuos veisumus tik patys posėdžiautojai praneša savo suredaguotais komunikatais.

Toliau "Draugas", kategoriškai pasisakydamas prieš Vliko perkėlimą Amerikon, rašė:

"Amerikon persikėlęs Vlikas turėtų susidaryti iš imigrantų. Kaikas teigia, jog ir JAV piliečiai galėtų įeiti atstovauti betkurią Lietuvos politinę partiją. Tai būtų nemenuoseklų. Kaip betkas gali atstovauti kitos valstybės politinę partiją ar grupę, jei jis yra prisiekęs ištikimybę kaip pilietis naujai valstybei — JAV ar betkuriui kitai? Reikia laukti, kad šiuo atžvilgiu nei grupės, nei pati sesija tos klaudos nepadarys. Kitaip nei mūsų sostinė, nei kitos demokratijų sostinės nebeturėtų reikalo skaitytis su Vliku, kaip organu, turinčiu iš pačios Lietuvos atvežtą mandatą".

Bet, nespėjo tie "Draugo" žodžiai nei skaitytojų pasiekti, o Vliko sesija tą, ką "Draugas" vadina aiškia klaida, jau buvo padariusi. Nuo tos "klaidos", kiek girdėti, sesija kaip tik ir pradėjo savo pasitarimus... Ir neuostabu. Sesijon susirinkusieji iš anksto kalbėjo nauju Vliko pirmininku rinksią asmenį, kuris, kaip daugumo buvo manoma, yra Kanados pilietis (kiti sako, kad dar ne). Bet ir be to jau nelengva surasti 24 asmenis, kurie nebūtų priėmę kitos pilietybės...

"Draugo" manymu, tik tokią klaidą padaręs, Vlikas jau netektų iš Lietuvos atsivežti mandatą paremti tautos atstovybės titulu. Na, jis tą klaidą ir padarė, nors daugelis mano, kad jis ir anksčiau neturėjo pamato puošti tautos atstovybės titulu dėl labai daugelio aplinkybių. Tarp ko kita, kas iš to, jeigu, sakysim, ir visų grupių atstovai Vlike buvo dar Lietuvos piliečiai, bet instrukcijas gaudavo iš partijų centrų, kuriuose sėdi nebe Lietuvos piliečiai. Tegu tik "Draugas" apsidairo, katros vlikinės grupės vadovybėje kiek yra Lietuvos ir ne Lietuvos piliečių, o pamatys, kad ta tariamoji klaida, dėl kurios jis įspėja Vliko sesiją, faktiškai jau seniai padaryta...

Dėl šio krašto ar kitų sostinių pažiūros į Vliką komazičiausia tenka jaudintis. Nieko nauja neatsitiks, nes nei vienoje sostinėje niekad nebuvo į Vliką žiūrima, kaip "organą, turintį iš pačios Lietuvos atsivežtą mandatą". Ten visada buvo puikiai suprantama, kad Vlikas yra lietuvių politinių pabėgėlių komitetas, bebando ką galėdamas bei išmanydama daryti Lietuvos nepriklausomybei atgauti. Kiek jis pasirodė rimtas ir veiksmingas, tiek jo autoritetas sostinėse buvo augstas. Arba priešingai.

"Draugas" dar tebežino, kad Vlikas tik Amerikon perkeltas nustotų to augsto tautos atstovybės titulu. Sako:

"Vargu jį bus galima vadinti vyriausiuoju komitetu. Jis pasidarys eiline organizacija, kurių pas mas čia netrūksta".

Vadinasi, kol organizacija savo raštinę turi Reutlingene, tai ji — vyriausia, o jeigu su viskuo persikeltų į New Yorką, tai tada tik... eilinė ir nereikalinga organizacija. Palikdami klausimą, kuo virstu Vlikas New Yorke, atvira, niekaip negalime suprasti, kuo tas Reutlingenas taip reikalingas, kad jame tas pats

dalykas tampa toks didelis...

Toliau "Draugas" visai atvirai išdėsto, kaip jis įsivaizduoja Vliko priartinimą prie visuomenės. Būtent:

"Vliko nariai, kuriais gali būti tik Lietuvos piliečiai, gali gyventi betkuriame kontinente. Sesijon kartą per metus (M. pabr.) iš betkur gali suvažiuoti, kad pasitartų ir duotų naujas direktyvas Vykdomajai Tarybai, savo būstinę turinčiai ne kur kitur, bet tik Europoj. Kad Vliko pirmininkas taip pat turi gyventi prie Vykdomosios Tarybos, tai irgi yra aišku. Jei kalbama apie Vliko prezidiumą, prie pirminko galėtų būti daugiau žmonių (girdėjome, kad grupės yra susitarusios jį sudaryti iš penkių), kurie gal galėtų ir kitur gyventi.

"Vliko sesija, priimdama veiklos programą bent vieneriems metams, privalo duoti Vykdomajai Tarybai plačius įgaliojimus ir pasitikėjimą. Į jos veikimą neturėtų būti įsikišama, nei vadinamas Vliko prezidiumas, nei atskiros vlikinės grupės nesikiša. Vykdomosios Tarybos nariaus duodama ne tik veikimo laisvė, bet ir medžiaginės bei moralinės sąlygos sudaromos jiems tokios, kad jie galėtų visą savo laiką aukoti išimtinai Lietuvos laisvinimo darbams. Ir toji taryba neturi būti paversta paprasta agentūra ar delegatūra. Ji yra vyriausioji administracinė vadovybė, kuomet Vlikas, kaip toks, turi tik legislatyvinės prerogatyvas".

Labai įdomu! "Betkur gyvenantieji" Vliko nariai, kartą per metus porai-trejetai dienų tesusirinkdami, per visus metus neturėdami teisės į nieką kišti, praktiškai būtų visai išjungti ir jiems neliktų nieko kita, kaip tik kartą per metus susirinkus uždėti antspaudą ant visko, kas bus iš Reutlingeno padėta ant stalo ir vėl išsiskirstyti. Tam trejetukui ar ketvertukui Reutlingene sąlygos, žinoma, puikios. Taip tai galima pasireikšti! Tik vieno dalyko mes negalim suprasti. Juk tai yra vykdomosios galios toks sustiprinimas ir va dinamosios legislatyvinės taksusilpninimas, kokių nebuvo netgi toje "vadistinėje" 1938 metų Lietuvos konstitucijoje! Juk praktiškai tai tikra diktatūra! Ir labai jau panašu į... stalininę konstituciją! Ogi ar seniai čia tas pats "Draugas" aimanavo, kad iš Vliko pasitraukė tie, kuriems Vliko demokratiški darbai metodai nepakenčiami? Ar tik nebus "Draugas" numatęs, kad po visų kombinacijų galų gale Vliko pirmininku liks prel. Krupavičius, prie jo liks tas pats dr. Karvelis su dar pora tu patį ar kitų paklusnių tarnų (arba sakykim iškilmingiau, lotyniškai — ministerių) ir tada viskas puiku: jie galės tęsti tą patį, kaip ligšiol, tik ramiau. Tai būtų geriau net, negu Taryboje! Nes Reutlingenas daug nuošaliau, kaip Chicago...

"Nepriklausomoji Lietuva", visada pasižyminti labai keistomis informacijomis apie lietuviškąją "vidaus politiką", šį kartą apie Vliko sesiją taip pranašavo:

"Vliko sesija, kaip žinoma, šaukiama New Yorke, lapkričio 24-27 dienomis. Šis nutarimas, prisimename, buvo padarytas dar dalyvaujant Tautininkams. Todėl tikimasi, kad ir Tautininkai dalyvaus".

Keistas, visdėlto, tas "N. L." korespondentas iš New Yorko. Tiesą, nutarimas sesiją šaukti Amerikoje buvo priimtas bene gegužės 1 dieną, tautininkams dalyvaujant, bet jiems, drauge su laisvės kovotojais, ūkininkų partija ir socialdemokratais pasisakius prieš Vliko padarymą klajūnu tokių sesijų betkur šaukimu. Kodėl tad tautininkus turėtų suvilioti sesija, kurią jie laikė esant beprasmišku miglų į akis visuomenei pūtimu (ir kuri tokią ir įvyko)?

"Tautininkai tikrai esą pakviesti dalyvauti šioje sesijoje", — tęsia "gerai informuotasis" korespondentas.

Iš tikrųjų, per šimtą New York-

APSISPRENDUS

LTS ir LLKS sprendimas atšaukti savo atstovus iš Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto nebuvo nei lengvas, nei skubotas. Visiems yra suprantami vieningos veiklos privalumai, ypač kovoje dėl tautos laisvės.

Užtat, per eilę metų ir buvo tikėtasi, kad nežiūrint nuomonių skirtumo, bendras darbas vis dar bus įmanomas. Bet nei dėtos viltys, nei parodyta kantrybė nepasiteisino: juo toliau, tuo arčiau kitių grupių buvo ryžtasi "užbaigti pasakas" apie teisinę Lietuvos Nepriklausomybės tęstinumą.

Nuo žodžių prieita prie sudėtingų veiksmų: savų "ambasadų" steigimo, šmeižtų kampanijos prieš tos Nepriklausomybės simbolius, laiškų vogimo ir jų viešo panaudojimo ir kt. Galutinė "ekstazė" su niekuo nebesiskaitant imta vienašališkai kaltuoti net paties Vliko pagrindiniai sutarimai.

Tokios "veiklos" pasekmėje vlikinis vežimas galutinai įklmavo: pasidarė nebeįmanomas bendradarbiavimas su Lietuvos Diplomatinė Taryba, suiro tarpgrupiniai santykiai ir bendra veikla praktiškai sustojo. Bet kokios "apeliacijos" į protą ir sąžinę tų, kurie prieš tokios padėties privedė, pasirodė bergždišios. Beliko pasirinkti ar toliau "vieningai" rūgti įklmposiame Vliko vežime, — tuo klaidinant savąją visuomenę ir kitus, — ar bandyti organizuoti kuklesnę, bet realią Lietuvos laisvinimo veiklą, nepažeidžiant

ke ir apylinkėse gyvenančių lietuvių buvo kviešti, bet tik į pobūvį lapkričio 25 dienos vakarą surengtą pasidžiaugti dideliais nuveiktais darbais. Bet kai tų nuveiktų nebuvo girdėti, tai ir į pobūvį susirinko vos tiek svečių, kiek sesijos dalyvių, įskaitant keleto posėdžiaujančių žmonių ir keleto Pavergtųjų Tautų Seimo generalinio koliteto narių, (žymių amerikiečių svečių irgi būvę kviesta kelios dešimtys, bet buvęs tik vienas su Lietuvos Laisvės Komiteto tiesiogiai bendradarbiaujęs pareigūnas). Savo laiku "LL" New Yorko korespondentas bene pranašavo, kad į Vliko sesiją subėgs visi žymiausi Amerikos politikos vyrai...

Toliau "NL" korespondentas rašo:

"Ilgamečio Vliko pirmininko pasitraukimas — yra pats didysis įvykis. Ir Liaudininkai K. Žalkausko nestato į pirmi-ninkus. Taip daroma, kad norima išlaikyti vienybę visų. Deja, pirmininkus rasti tinkamus nelengva. Dėl suprantamų motyvų atkrito vysk. V. Brizgo kandidatūra. Kelios kitos — taip pat nebuvo sėkmingos. Dabar, kaip teigiama, rimčiausia kandidatūra esanti KLB Kr. V-bos pirmininko Jono Matulionio, iš Toronto. Atrodo, kad ši kandidatūra priimtina visiems ir įsigijusi autoritetą.

"Prasčiau yra su VT pirminko pareigomis, kai liaudininkai jos nereikalauja. Tuo tarpu nesą kitų pasiūlymų. Gal sesijos metu bus išsiaiškinta?"

Vadinasi, tokios yra svarbiausios problemos... O LTS atstovai, kai dar dalyvavo privačiuose pasitarimuose, taip pareiškė: "Lietuvių Tautinio Sąjūdžio atstovai yra įgalios šiam neoficialiam Vlike dalyvaujančių grupių atstovų susirinkimui pareikšti, kad jis čia dalyvauja ne dėl Vliko būstinės ar jo Vykdomosios Tarybos klausimo, o dėl visos Lietuvos laisvinimo akcijos krizės, — patirti, ar yra galimas toks susipratimas arba sutarimas, kuris galėtų aidaryti kelią į viešuose pareiškimuose seniai minimą konsolidaciją ir organizacinę vienybę. Pagrindinis susipratimo objektas turėtų būti ne tai, kur Vlikas posėdžiaus ar kurie jo pareigūnai bus palkiti arba pakeisti, bet visų Lietuvos išlaisvinimo siekimą remiančių pajėgų sujungimas ir tiks-

Naujajai organizacijai galėtų būti parinktas "Lietuvai Vaduoti Tarybos" ar pan. vardas. Tarp Centro ir atskirų kraštų ar skyrių tarybų turėtų būti tik bendradarbiavimo ryšys. Prie Centro ir svarbesnių vienetų turėtų būti sudaromos nuolatinės komisijos ir kviečiami bendradarbiais žinovai veikimą planuoti, medžiagą surinkti, studijuoti ar kitais uždaviniais atlikti.

Glaudžiai bendradarbiaudamas su Lietuvos Diplomatinė Taryba ir išvengdamas kivirčių su kitais laisvinimo veiksniais, naujasis junginys, reikia laukti, iššauks rungtyniavimo dvasvą tėdrynę vadavimo veikloje. Gal prie kai kurių durų susitiks dvi delegacijos, gal ant kurio stalo atsirad du kiek skirtingi memorandumai, bet tuosius tarpusavy piaučynės bus pakeistos teigiamais veikla.

D. S. A.

lingas jų pastangų suorganizavimas".

Šiam pareiškimui Vliko sesijos rengėjai buvo akli ir kurti. Didžiausias įvykis — "kabineto" sudarinėjimas.

Tuo metu, kai "N. L." korespondentas teigė, kad liaudininkai savo kandidato į VT pirmi-ninkus nesiūlo, bet ir niekas nesiūlo, jau buvo gavę pasiūlymus, bet juos spėjo ir atmeti, mažiausia trys kandidatai: M. Gelžinis, J. Lankoronskis ir J. Norkaitis. Po kiekvieno atsisakymo liaudininkų vadų veidai, pasakojama, švito, nes, jei niekas nesutiks, tai galų gale teks ne kam kitam, kaip p. Žalkauskui toliau aukotis... Bet tuo atveju ir iš prel. Krupavičiaus pasigirdo prastarimas, kad vieno K. Žalkausko jis nepaliksis tame varge... Kaip tyčia, tuo metu, kai visi jau kalbėjo apie J. Matulionio kandidatūrą, kaip sutartą dalyką, "Tėviškos Žiburiai" iš Toronto pranešė:

"Mūsų žiniomis, p. Matulionis kandidatuoju yra kategoriškai atsisakęs"...

Tokia padėtis buvo pirmajai Vliko sesijai New Yorke įpusėjus. Sesijoje dar nieko nebuvo spęsta, o tik klausyta pranešimų iš Reutlingeno, jei neskaityti pačioje pradžioje priimtų statuto pakeitimų dėl Vliko narių skaičiaus ir dėl jų pilietybės.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Lietuvių bendrovė Overseas Cargo Co. siunčia į Lietuvą siuntinius su angliška medžiaga kostiumams, maistui, avalynė, vaistais ir kit. (ir į kitus Europos kraštus) su pilna 100% garantija. Visi mokesčiai sumokami čia — gavėjas nieko nemoka. Siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių — tad greitas pristatymas. Prašykite mūsų siuntinių sąrašų: Overseas Cargo Co.

4426 So. Rockwell St.
Chicago 32, Ill. (48)

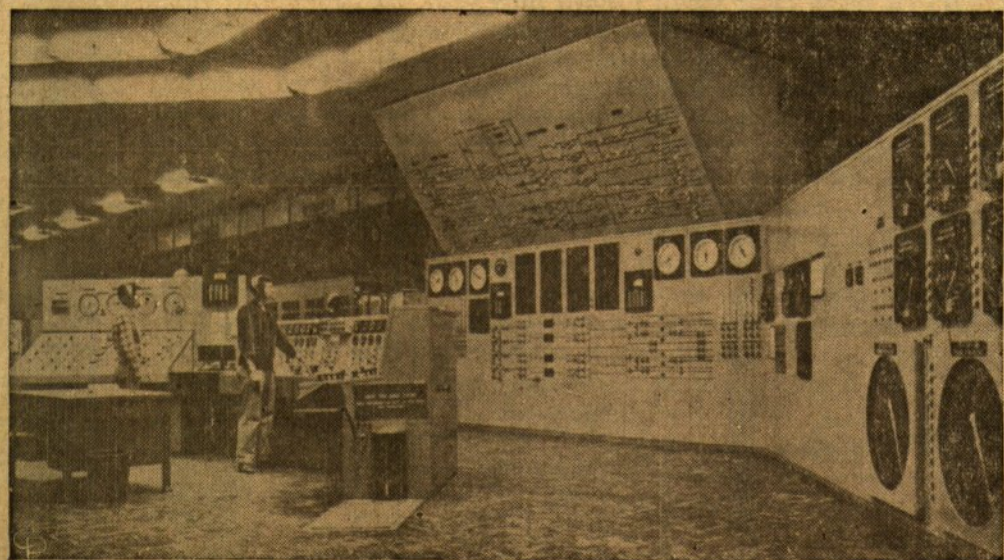
Isidėmėk

DIRVOS

adresa —

1272 East 71 St.

Cleveland 3, Ohio

Čia matyti naujas, \$300,000,000 vertės vėjo tunelis, kuris per valandą duoda 7.600 mylių greitį vėjo, kuris yra būtinas vėjo jėgoms.